

ἜΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Δεύτερος

Συνδρομὴ ἑτησίαι· Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοτ. φρ. 20 — Αἱ συνδρομαὶ ἀρχ. ἀπὸ 1 ἰαν. ἰακωτ. ἔτους καὶ εἰς τῆς αἰτίας — Τῆς προηγ. φύλλων λ. 30 — Γραφ. τῆς Διευθύνσεως· Ὁδ. Σταδίου, 6.

12 Δεκεμβρίου 1876

Τῆ 31 Δεκεμβρίου λήγει τὸ πρῶτον ἔτος τῆς Ἑστίας. Ὅσοι τῶν κυρίων συνδρομητῶν ἐπιθυμοῦσι νὰ ἐξακολουθήσωσι λαμβάνοντας τὴν Ἑστίαν καὶ κατὰ τὸ δεῦτερον ἔτος, παρακαλοῦνται ν' ἀποστείλωσιν ἐγκαίρως πρὸς τὴν διεύθυνσιν αὐτῆς τὸ τίμημα τῆς συνδρομῆς, ὅπως μὴ ἐπέλθῃ διακοπὴ τῆς ἀποστολῆς τοῦ φύλλου.

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΜΑΥΡΙΚΙΟΝ ΒΙΒΛΟΝ

Συγγραμ. διὰ π. 769.

οἱ προαγορασταὶ καὶ οἱ κερδοσκόποι.

Ἡ ἐσοδεία τῶν γεωμήλων ἦτον κακῆ, ἡ τιμὴ αὐτῶν ὑψώθη, καὶ πολλὸς κόσμος ὑπέφερεν. Ὁλος ὁ κόσμος πρερποναιέτο, καὶ μίαν κυριακὴν ἐσπέρας ὠμίλουν περὶ τούτου ἐν τῷ χωρίῳ μετὰ πολλῆς ζωηρότητος.

Ὁ Ἀλέξανδρος κατηγορεῖ πολὺ τοὺς γεωργοὺς οἱ ὅποιοι ὑψώνουν τὰς τιμὰς καὶ ὠφελοῦνται, ἔλεγεν, ἀπὸ τὴν δυστυχίαν τοῦ λαοῦ. Τοὺς ἀπεκάλεσεν ἐπαράτους προαγοραστὰς καὶ κατεκράβυγαζεν ἐναντίον των.

Γέρω-Πέτρος. — Σιγότερα, φίλε μου, μὴ παραφέρεσαι, διότι θὰ σοὶ ἀποδείξω ὅτι ἔχεις ἄδικον.

Ἀλέξανδρος. — Ἀδύνατον.

Γέρω-Πέτρος. — Τοῦναντίον, εἶναι πολὺ εὐκόλον. Ἐνοικίασθαι ἓνα ἀγρὸν καὶ τὸν ἐφύτευσα γεωμήλα. Ἐδραπάνησα εἰς ἐργασίαν δρ. 50, εἰς σποράν 10, εἰς κόπρον 10, καὶ 50 δρ. ἐνοίκιον εἰς τὴν κύριον τοῦ ἀγροῦ. Ὅλα ὁμοῦ κάμουν δρ. 120. Διὰ νὰ λάβω κέρδος ἀνάλογον καὶ δικαίαν ἀμοιβὴν τῶν κόπων μου, πρέπει ὁ ἀγρὸς νὰ παραγάγῃ πενήντα σάκκους γεωμήλων πρὸς 4 δρ. ἕκαστος, φέρουν δρ. 200.

Ὅταν ὁ ἀγρὸς παραγάγῃ ἐξήκοντα σάκκους, ἡ τιμὴ πηγαίνει κάτω ἀπὸ τὰς 4 δρ., π. χ. 3.50, καὶ τότε ἔχω 210 δρ., καὶ ὁ κόσμος εὐχρηστεῖται διότι πληρώνει 3.50 καὶ ὄχι 4 δρ. τὸν σάκκον, καὶ ἐγὼ δὲν εἶμαι δυσχερεστημένος διότι ἀντὶ 200 ἐκέρδισα 210 δρ.

Ἄλλ' ἐὰν ἡ ἐσοδεία ἦναι μόνον εἴκοσι σάκκοι, ἕκαστος σάκκος στοιχίζει εἰς ἐμὲ 6 δρ. Ἐὰν δὲ τοὺς πωλήσω 8 δρ. ἕκαστον, ἦτοι τὸ διπλάσιον τῆς συνήθους τιμῆς, χάνω ἀκόμη, διότι ἀντὶ 200 δρ. ἔχω μόνον 160.

Ἀλέξανδρος. — Καλὰ, ἔστω! Οἱ γεωργοὶ οἱ ὅποιοι πωλοῦν τὰ προϊόντα των δὲν εἶναι προα-

γορασταὶ, καὶ ἀληθῶς, τὸ ἄθλιον τοῦτο ὄνομα δίδεται μόνον εἰς ἐκείνους, οἱ ὅποιοι ἀγοράζουσι μεγάλας ποσότητας σίτου ἢ ἄλλων τροφίμων καὶ τὰ φυλάττουσι μέχρις ὅτου αἱ τιμαὶ ὑψώσωσιν.

Οὔτοι κερδοσκοποῦσιν ἐπὶ τῆς δυστυχίας.

Διδάσκαλος. — Ἀληθῶς ὁ σκοπὸς των εἶναι τὸ κέρδος, καὶ ὅλος ὁ κόσμος τοὺς κατηγορεῖ ὡς ἦπτον ἐνίοτε προσφέρουσι καὶ αὐτοὶ ὑπηρεσίας τὰ πικρὰ φάρμακα ὠφελοῦσι καὶ αὐτὰ ἄδικως λοιπὸν καταδιώκονται.

Ἀλέξανδρος. — Εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀποδείξῃτε ὅτι οἱ κερδοσκόποι δύνανται νὰ παράσχωσι τῇ κοινῇ ὑπηρεσίας.

Διδάσκαλος. — Ὅχι τόσον ὅσον νομίζεις. Ἐπιτρέψον μοι πρῶτον μίαν παρατήρησιν. Λέγεις πάντοτε κερδοσκόπους καὶ μετεχειρίσθην καὶ ἐγὼ τὴν λέξιν ταύτην. Ἐννοεῖς μὲ τὴν λέξιν τὸν κερδοσκόπον, ἄνθρωπον καταχρώμενον τὰς περιστάσεις. Ὅμιλῶ ὄχι περὶ τῶν καταχραστῶν, ἀλλὰ περὶ ἐκείνων ὅτινες φέρονται ἐντίμως. Ἄστε οἱ κερδοσκόποι εἶναι ἄνθρωποι οἱ ὅποιοι προσπαθοῦν νὰ προῖδωσι τὰς προκυφόμενας ἀνάγκας, καὶ λαμβάνουσι τὰ μέτρα των διὰ νὰ θεωραπέσωσι ταύτας. Ὅμιλῶ περὶ τούτων μόνον καὶ εἶναι εὐκόλον νὰ ἀποδείξω ὅτι παρέχουσιν ὠφελείας. Ἴδου, ὁ Γέρω-Πέτρος ἀπέδειξεν ἤδη ὅτι ὅταν ἡ ἐσοδεία ἦναι κακῆ ἢ ἡ τιμὴ πρέπει νὰ ὑψώθῃ, ἵνα ὁ παραγωγεὺς δυναθῇ νὰ λάβῃ τὰ ἔξοδά του.

Ἄλλ' ἡ ὑψώσις τῆς τιμῆς ποῖον ἀποτέλεσμα θὰ ἔχῃ ἐπὶ τῶν καταναλωτῶν; Βεβαίως ἡ ὑψώσις τῶν τιμῶν θὰ τὸν ἀναγκάσῃ νὰ περιορίσῃ τὴν κατανάλωσίν του. Δαπανᾷ πάντοτε τὸ αὐτὸ ποσόν, ἴσως μάλιστα καὶ μεγαλύτερον, διὰ τὸ μεγαλύτερον ὄμως τοῦτο ποσόν θὰ ἔχῃ ὀλιγώτερα προϊόντα.

Ἵποθέσωμεν ὅτι ἀντὶ πενήτηκοντα σάκκων γεωμήλων ἐσοδεύθησαν μόνον εἴκοσι, καὶ ὅτι αἱ τιμαὶ δὲν ὑψώθησαν· τί τότε θὰ συνέβαινε; Τὰ γεωμήλα θὰ ἐτρώγοντο ὅπως καὶ ἄλλοτε, καὶ μετ' οὐ πολὺ οἱ εἴκοσι σάκκοι θὰ κατηναλίσκοντο, καὶ ἔπειτα... τίποτε. Ἐνῶ ὑψουμένων τῶν τιμῶν, ἕκαστος λαμβάνει τὰ μέτρα του καὶ περιορίζεται. Πρῶτον δὲν σπαταλοῦν, ἀκολούθως δὲν δίδουν εἰς τὰ ζῶα καὶ δίδουν ἄλλο τι ἀντὶ τῶν γεωμήλων, καὶ τέλος, ἀρκοῦμενος ἕκαστος

εἰς τὸ ἀπολύτως ἀναγκαστικὸν μαγειρεύει ὀλιγώ-
τερα διὰ τὴν οἰκογένειάν του.

Αἱ οἰκονομίαι ὅμως αὐταὶ δὲν ἀρκοῦν, καὶ αἱ
τιμαὶ ἐξακολουθοῦν νὰ ὑψώνονται; (Διότι δύνα-
ται τις νὰ πεικονῆσθαι δέκα σάκκους ἐπὶ πενή-
κοντα, ὄχι ὅμως καὶ τριάντα). Τί θὰ συμβῆ ἂν
αἱ τιμαὶ ἐξακολουθοῦν νὰ ὑψοῦνται; Ἄγορά-
ζουσι γεώμηλα ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸν καὶ εἰσάγουσι
ταῦτα. Ὅταν τὰ ἐμπορεύματα ἦναι ἀκριδᾶ δύ-
νανται νὰ ὑποστῶσι τὰ ἐξοδα τῆς μεταφορᾶς.

Γέρω-Πέτρος.— Ἡ μεταφορὰ τῶν γεωμήλων
εἶναι ἀρκετὰ ἀπανηρὰ. Πρέπει ὁ σάκκος νὰ πω-
λῆται 10 δρ. ἀντὶ 4 διὰ νὰ εἰσαγάγῃ τις. Τὰ
γεώμηλα στοιχίζουσι εἰς τὸ ἐξωτερικὸν μόνον 3
δρ., ἡ μεταφορὰ ὅμως στοιχίζει 6 δρ., τὸ ὅποιον
κάνει 9 δρ., καὶ πρέπει νὰ κερδίσῃ τις καὶ 1 δρ.

Ἀλέξανδρος.— Πείθομαι ὅτι ἡ ὑψοσις τῶν
τιμῶν ἐπιφέρει τὴν διττὴν ὑπηρεσίαν, ἀφ' ἐνὸς
νὰ προτρέψῃ τὸν κόσμον εἰς τὴν οἰκονομίαν, καὶ
ἐξ ἄλλου, νὰ γείνη εἰσχυρὴ τροφίμων, ἀλλ' ἀ-
κόμη δὲν βλέπω τὴν ἀξίαν τοῦ κερδοσκοποῦ.

Διδάσκαλος.— Ἐκεῖνος τὸν ὅποιον ἐξακο-
λουθεῖς νὰ ὀνομάζῃς κερδοσκοπὸν, ἐκτελεῖ καθή-
κοντα ἀποθήκης. Διατηρεῖ τὰ τρόφιμα, ἐμπο-
δίζει τὴν σπατάλην αὐτῶν, καὶ πολλάκις φέρει
ταῦτα ἐκ λίαν μεμακρυσμένων μερῶν. Δὲν εἶναι
ὑπηρεσία τὸ νὰ φέρῃ μακρόθεν τὰ ἐμπορεύματα;
Δὲν προτιμᾶτε νὰ πληρώσῃτε πρᾶγμα τι ἀκρι-
βώτερον παρὰ νὰ τὸ στερηθῆτε; Θὰ μ' εἰπῆτε
ὅτι τὸ κέρμα διὰ τὸ συμφέρον του' ἀλλ' ἂν
τὸν συμφέρῃ νὰ σᾶς ὑπηρετήσῃ, τόσῳ τὸ καλ-
λίτερον! Ὁρᾶτε, ἀφήσατέ τον λοιπὸν νὰ ἀ-
πολαύσῃ δικαίον κέρμας. Ὁ ὑπηρετῶν πρέπει νὰ
εὐρίσκη πάντοτε τὸ συμφέρον του.

Ἀλέξανδρος.— Ἀναμφιβόλως. Ἄλλ' ἂν τὸ
κέρμας ἦναι δυσανάλογον;

Διδάσκαλος.— Οἱ καταχρῶμενοι τὰ πλεο-
νεκτικὰ τῶν τιμῶν οὐκ ἔθεν ἡμάρτησαν. Πρῶτον
ἐπισύρουσι τὴν ἀποστροφὴν ὄλου τοῦ
κόσμου καὶ ἀκολουθῶσι, διὰ νὰ ἀναφέρωμεν μόνον
μὴν περίπτωσιν, ὅσοι θέλουσι νὰ κερδίσουν
πολλὰ, ἐπὶ τέλους χάνουσι.

Γέρω-Πέτρος.— Βεβαίως. Περιμένουσι τὴν ὑ-
ψοσιν τῶν τιμῶν' αἱ τιμαὶ ὑψοῦνται, ὑψοῦνται,
ἀλλ' ἐκεῖνοι περιμένουσι ἀνωτέραν ὑψοσιν' ἀμα
λοιπὸν ἀρχίζουσι αἱ τιμαὶ νὰ ἐκπίπτωσι, σπεύ-
δουσι νὰ πωλήσωσι τότε, καὶ προσφέρουσι συγ-
χρόνως μεγάλας ποσότητας ἐμπορευμάτων πρὸς
πώλησιν, ὅπερ αὐξάνει τὴν ἐκπτώσιν, καὶ τότε
χάνουσι.

A. ΒΕΡΝΑΡΔΑΚΗΣ.

*Εἶναι συνέχισμα.

Ἐρωτηθεὶς ὁ Διογένης τίνος θηρίου τὸ δῆγμα
ἦτο μάλλον ἐπικίνδυνον, ἀπεκρίθη· «Ἐκ τῶν ἀ-
γρίων μὲν τοῦ συκοφάντου, ἐκ δὲ τῶν χειροῦθων
τὸ τοῦ κόλκκος.»

ΕΚΔΡΟΜΗ ΕΙΣ ΤΑΣ ΤΟΥ ΛΟΝΔΙΝΟΥ ΣΥΝΟΙΚΙΑΣ ΤΩΝ ΠΕΝΗΤΩΝ

Α'

Κατὰ τὴν διαμονὴν ἡμῶν ἐν Λονδίῳ ἀπεφα-
σίσαμεν νὰ ἐπισκεθῶμεν καὶ τὰς συνοικίας τῶν
πενήτων.

Τὰ σκοτεινὰ καταφύγια τῶν συνοικιῶν τοῦ
Ουάιτ Σάπελ, τοῦ *Ουόπιν* καὶ τῆς τοῦ *Χριστοῦ*
Ἐκκλησίας εἶναι ἄγνωστα οὐχὶ μόνον εἰς τοὺς
ἐπισκεπτομένους ξένους τὸ Λονδίον, ἀλλὰ καὶ
εἰς αὐτοὺς, εἰς τοὺς κατοίκους τοῦ Λονδίνου,
πλειότερον καὶ αὐτῶν τῶν χαρμίων τῆς Κων-
σταντινουπόλεως.

Ἐντὸς τῶν ἀθλιῶν ἐκείνων κρυσφυγέτων πε-
ριβομβοῦσι, κατακείμενοι φύρδην μίγδην, πάντες
οἱ ἀπόκληροι τῆς τύχης, πάντες οἱ ἀνέστιοι,
οὓς ἡ ἔνδεια καὶ αἱ κακίαι ὠδήγησαν ἐκεῖ. Ἐν
τῷ πλήθει ἐκείνῳ τῶν ἀθλιῶν ὑπάρχουσι ἀνα-
μειγμένοι οἱ διάσημοι λωποδῦται, οἱ γνωστοὶ
pick-pockets, οἵτινες διαλισθαίνουσι ἀπὸ τῶν
χειρῶν τῆς πανουργότερας τοῦ κόσμου ἀστυνο-
μίας. Ἐν τοῖς καταγωγίσι ἐκείνοις φθίρεται
ὠχρὰ τις νεολαία, θήλειά τε καὶ ἄρρενα ἄνευ
γεννητόρων, τέκνα τῶν ἀγυιῶν, πρῶτως γηρά-
σκοντα ἐκ τῆς ἠθικῆς ἐξαχρειώσεως, τῆς ἀπορίας
καὶ τῆς πείνης.

Αἱ κλασικαὶ διὰ τὴν ἔνδειαν τῶν συνοικίαι
αὐταί, ἐν αἷς προσθετέον καὶ τὴν τοῦ *Ἁγίου*
Γεωργίου, ἀπομονοῦνται ὡς ἐκ τῆς θέσεώς των
ἀπὸ τῆς πόλεως αὐτῆς τοῦ Λονδίνου. Αἱ συνοι-
κίαι αὐταὶ κείνται εἰς τὴν ἀνατολικὴν ἄκρην
τῆς μεγάλης μητροπόλεως, ὀρίζονται δὲ ἀφ' ἐ-
νὸς ἀπὸ τοῦ πρὸς δυσμᾶς Ταμέσεως, εἴτε ἀπὸ
τοῦ Λονδινεῖου Πύργου, τοῦ λιμένος καὶ τῶν
δεξαμενῶν, καὶ ἀφ' ἐτέρου ἀπὸ τοῦ πρὸς ἀνα-
τολάς ἄστεως, τοῦ πολυταράχου τούτου κέντρου
τῶν παντοίων ὑποθέσεων.

Τὸ Λονδίον εἶναι ἡ πόλις τῶν ἀντιθέσεων.
Πολὸν δικαίως δ' εἶπον περὶ αὐτῆς, ὅτι ἐν τῇ
πρωτεύουσῃ τῶν τριῶν βασιλείων δὲν ὑπάρχουσι
εἰμὴ πτωχοὶ καὶ πλούσιοι. Τῷ ὄντι δὲ παρὰ τὸ
ἄστῳ ὅπου συρρέουσιν ἅπαντες οἱ θησαυροὶ τοῦ
κόσμου, πλησίον τοῦ Τελωνείου, τῆς Γραπῆζης,
τοῦ Νομισματοκοπέου καὶ τῶν Δεξαμενῶν, κείν-
ται αἱ ἀθλιώτεροι τῶν τῆς ἀπεράντου πόλεως
συνοικιῶν.

Τὰ πρὸς ἄρκτον καὶ ἀνατολάς ὄρια τῶν συ-
νοικιῶν τούτων εἶναι ἀόριστα, λήγουσι δ' ἀ-
κριβῶς ἐκεῖ ὅπου λήγει καὶ ἡ ἀπορία. Πρὸς ἄρ-
κτον μάλιστα ἡ ἀπορία προβαίνει. Ἐτι μάλλον,
δύναται δὲ τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἡ συνοικία τοῦ *Μπέ-
θναλ Γρήν* εἶναι ἀθλίαι τις συνέχεια τῆς *Ουάιτ*
Σάπελ. Εἶχομεν ἄρα πλείστα ἀντικείμενα ν'
ἀνιχνεύσωμεν καὶ ἐν ἀνάγκῃ πλείστα, οὕτως εἰ-
πεῖν, ν' ἀνακρίνωμεν. Ἀλλὰ ἡμεῖς ἠθελήσαμεν

νὰ κατοπτρεύσωμεν πρῶτον τὸ ἔδαφος ὡς στρα-
τοπεδεύοντες στρατιῶται.

Τινὲς ἔλεγον ἡμῖν ὅτι δὲν ἦτο συνετὸν νὰ ῥι-
φθῶμεν οὕτως ἐξαπίνης εἰς τὰς μεμακρυσμένας
ἐκεῖνας συνοικίας, ἀς σπανίως ἐπισκέπτονται ἄν-
θρωποι χρηστοί, καὶ νὰ παρακινδυνεύσωμεν ἀ-
προπαράσκευοι, ἔστω καὶ ἐν μέσῃ ἡμέρᾳ, εἰσερ-
χόμενοι ἐντὸς τῶν ἀδιεξόδων ἐκείνων λαθουρίθων,
τῶν γνωστῶν εἰς μόνους τοὺς θαμιζόντας αὐ-
τοὺς, καὶ ἀπὸ τῶν ὁποίων δὲν θὰ ἐξηρχόμεθα
πρὶν ἢ ἐντελῶς ἀπογυμνωθῶμεν ὑπὸ τῶν λωπο-
δυτῶν. Ὑπεχωρήσαμεν λοιπὸν ἀπέναντι τοιού-
των ἰσχυρῶν λόγων καὶ ἐκρίναμεν πρέπον, πρὶν
ἢ προχωρήσωμεν ἐν τῇ συνοικίᾳ τοῦ *Ουάιτ*
Σάπελ, νὰ περιηγηθῶμεν ἐτέραν συνοικίαν, ἧτις ἦν
ἡ μικρογραφία ἐκείνης. Ὅθεν ἐπορεύθημεν πρῶτα
τινὲς μόνον, θηροῦντες εἰς τὸν ἀγαθὸν ἡμῶν ἀ-
στέρα, εἰς τὴν συνοικίαν τῆς *Σέβερ Σάιλς*, ἧ-
τις εἶναι αὐτόχρημα κηλὶς ἐν μέσῳ τοῦ Λονδί-
νου, ὡς εἶναι τοιαύτη παχὺ σταγὼν μελάνης
ἐπὶ λεῖου καὶ λευκοῦ χάρτου. Εἰ καὶ ἡ συνοικία
τῆς *Σέβερ Σάιλς* δὲν περιλαμβάνεται κυρίως ἐν
μέσῳ τῶν ἀριστοκρατικῶν συνοικιῶν, ἀπέχει ὅ-
μως μόλις δέκα βήματα ἀπὸ τῆς *Ρήζεντ-στρίτ*
(*Βασιλικῆς ὁδοῦ*) καὶ τῆς *Πικαδὶλίου*, τῶν δύο
τούτων κέντρων τοῦ κομφοῦ κόσμου, ἢ τῆς fa-
shion, ὡς λέγουσι οἱ ἄγγλοι.

Ἡ *Σέβερ Σάιλς* εἶναι κυρίως τὸ διδόμενον ὄ-
νομα εἰς μικρὰν τινα κυκλοτερῆ πλατεῖαν εἰς
ἧς τὴν περιφέρειαν καταλήγουσι προσπίπτου-
σαι ἑπτὰ ὁδοί, ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα *Σέβερ Σάιλς*.
Εἰσερχόμενος εἰς μίαν οἰκονομίαν τῶν ὁδῶν αὐ-
τῆς, θὰ ἴδῃς ὅτι ἡ ἐπαγωγὴς εἰκὼν τῆς *Σέβερ*
Σάιλς ἦν ἐγγραφὴν εἰς τῶν μεγαλητέρων μυθιστο-
ριογράφων καὶ συνάμα τῶν ἀκριβεστέρων παρα-
τηρητῶν τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου, ὁ Κάρολος
Δίκενς, γράφων τότε ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον Βαζ, εἶ-
ναι τῆς φύσεως ἀληθεστάτη ἀπομίμησις.

Δυσώδης ὄσθρορος πληροὶ τὰς βυπαρᾶς ἐκεῖ-
νας ὁδοὺς, καὶ σωροὶ παντοίων ἀκαθαρσιῶν κα-
τακαλύπτουσι αὐτάς. Ἐκεῖ βλέπει τις ἐλευσινὰ
ἐμπορικὰ καταστήματα πρὸ τῶν ὁποίων ἐκτί-
θενται κατὰ συναγωγὰς εἰς ἀπίθανον πώλησιν
πεπαλαιωμένα ἀντικείμενα, τὰ ὁποῖα οὐδεὶς δύ-
ναται νὰ μαντεύσῃ ποῦ συνελέγησαν καὶ τίνι
τρόπῳ ἀπεκομίσθησαν ἐνταῦθα' περαιτέρω πενι-
χρὰ βᾶκη, ποικίλα κατὰ τὸ χρῶμα, σίδηρα διαβε-
βρωμένα ὑπὸ τῆς σκωρίας, ὅσα εσσηπῶτα σχε-
δὸν, ἱμάτια δὲ καὶ ὑποδήματα ἐποχῆς προκα-
ταχυσματίας. Ἀπὸ δὲ τῶν καταγωγῶν ἐκείνων
ἐξέρχεται ἀνυπόφορος ἀπορορὰ, μολύνουσα τὸν
ἀέρα. Εἶτα εἶναι τὰ μεμολυσμένα καπηλεῖα ἀφ'
ὧν ἀποπέμπονται αἱ καταπνίγουσαι τὸν διαβά-
την ἀναθυμιάσεις διαφόρων πνευματωδῶν πο-
τῶν' ἐντὸς δὲ τῶν καπηλείων τούτων δύναται
τις διὰ τῆς ἡμιχινούσεως θύρας νὰ διῖδῃ ἐπὶ
τῶν τοίχων καὶ τῶν τραπέζων παχέα στρώματα

ῥύπου ριλινοῦ καὶ ὑπομέλανος, ὃν καταλείπουσι
ἐκεῖ οἱ θαμώνες τοῦ τόπου ἐκείνου. Παρὰ τὰ κα-
πηλεῖα ταῦτα εἶναι τὰ ὑπὸ βρα μαγειρεῖα ἐνθα
ἀκατονόμαστα φαγητὰ καὶ κρεάτων ἀπὸ τῆς τε-
μάχια μαγειρευόμενα περιμένουσι τοὺς καθημε-
ρινοὺς πελάτας των. Εἶτα, ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, διάδρο-
μοι στενοὶ καὶ μακροί, οἵτινες, σκοτεινοὶ ὄντες,
φαίνονται ὡσεὶ ἦσαν κεκαλυμμένοι ὑπὸ μυστη-
ρίου τινός· κλίμακες ἀνοιγόμεναι ἐνίοτε ἐπὶ αὐ-
τῆς τῆς ὁδοῦ, ὧν αἱ οὐδέποτε ὑπὸ τοῦ σκῶ-
θρου καθαρσιθεῖσαι βυθίδες εἰσὶν ἐρθηρμέναι
καὶ συνεχῶς ἐκτοπισμέναι, ἀποτελοῦσιν ἀληθῆ
βάραιρα διὰ τοὺς μὴ εἰδότες τὰ κινδυνώδη ταῦτα
μέρη. Ἀπὸ τῶν παραθύρων ἀναρτῶνται παν-
τοειδῆ βᾶκη καὶ ἄλλα ἀποπλυθέντα ἱμάτια, τὰ
ὁποῖα ἀποστεγνοῦνται εἰς τὸν ἀέρα ἐπὶ σχοινοῦ.
Ἡ θολόστακτη ἔχει τὸ περιεργὸν πλεονέκτημα
τοῦ νὰ καθιστᾷ ἔτι βυπαρῶτερα τὰ ἀρκούντως
βυπαρὰ ἐκεῖνα κουρέλλια, ἀφαιρούσα ἀπ' αὐτῶν
μέγα μέρος τοῦ ἀρχικοῦ των χρώματος.

Ἀλλὰ ποῦ εὐρίσκονται ἄρα γε οἱ κάτοικοι
τῆς συνοικίας ταύτης τῶν φαυλοβίων; Οἱ κά-
τοικοι ἄπαντες ὑπνωττον κατ' ἐκείνην τὴν στιγ-
μὴν, ἐξαίρεσις δὲ τινῶν ἐμπόρων ἱσταμένων ὀρ-
θίων πρὸ τοῦ ἐργαστηρίου των, καὶ τινῶν ἀρειῶν
διαβατῶν, οἵτινες κατέτρωγον ἡμᾶς διὰ τῶν
ὀφθαλμῶν ὡς μὴ ἀνήκοντες εἰς τὴν συνοικίαν
των, τὸ μέρος ἐκεῖνο ἦτο ἔρημον καὶ σιωπηρὸν,
τοῦτο δ' ἦν ἔτι μάλλον ἀπορίας ἄξιον, διότι ἐκεῖ
που πλησίον ὑπάρχει ἡ ἀγορὰ τοῦ *Κόβεντ Γκάρ-
δερ*, μίξ τῶν ζωηροτέρων τοῦ Λονδίνου. Οἰκίαι
τινὲς ἐφαίνοντο ὡσεὶ περιπαρηγμέναι, καὶ τινὰ
τῶν ἐργαστηρίων ἦσαν μάλιστα κλειστά. Ἐξέ-
φρασα τότε ἀρκετὰ δυνατὰ τὴν ἀπορίαν μου πρὸς
τὴν συνοδίτην μου, ὅτις ἐσχεδίαζεν ἐπὶ τοῦ λευ-
κώματός του τὴν σκηνὴν, καὶ τότε ἤκουσα ἐξαί-
φνης φωνὴν τινα ἀπαντῶσάν μοι ἐν καθαρᾷ γαλ-
λικῇ γλώσσῃ·

«Ἐδῶ, κύριε, πρέπει νὰ ἐλθῆτε ἀπὸ τῆς δε-
κάτης ἐσπερινῆς ὥρας μέχρι τῆς τρίτης τῆς
πρωτῆς, καὶ τότε πόσον κόσμον θὰ ἴδῃτε! Ἐδῶ
οἱ ἄνθρωποι ἐργάζονται τὴν νύκτα καὶ κοιμῶν-
ται τὴν ἡμέραν.»

Ἀκούσας τὴν ἀπάντησιν ταύτην ἐστράφη καὶ
εἶδον γρατῖαν τινα, ἧτις, ἀκούσασα καὶ νοήσασα
τοὺς λόγους μου, ἐνόμισε καλὸν ν' ἀνκριθῆ
μετὰ γελοίας οἰκειότητος εἰς τὴν ὀμιλίαν μας.
Ἡ προφορὰ τῆς, καὶ ἡ εὐκολία μεθ' ἧς ἐξεφρά-
ζετο, προῦδιδον γαλλίδα. Πῶς κατήντησε, πρὸ
πάντων ἐν τοιαύτῃ ἡλικίᾳ, νὰ ἐλθῇ νὰ χαθῆ
εἰς τὰ μεμιζόμενα ταῦτα καταγῶγια; Ἴσως
αὐτὴ δύναται νὰ ὀδηγήσῃ ἡμᾶς καὶ νὰ δεῖξῃ
ἡμῖν τὰ πάντα λεπτομερῶς. Ἀλλὰ τότε, ἐνῶ
ἠτοιμαζόμεθα νὰ ἐρωτήσω αὐτὴν καὶ περὶ τοῦ-
του, καὶ περὶ πολλῶν ἄλλων πραγμάτων, αἴφνης
μᾶς παρήτησε καὶ ἐγένετο ἄφαντος ὅπισθω πε-
ριστραμμένης τινὲς στενωποῦ, ὅπου ματαίως ἐ-

πειράθην νὰ τὴν ἀνεύρω. Ἡ γραῖα ἐκεῖνη δὲν θὰ εἶχεν ἴσως πολλὴ ἡσυχίαν τὴν συνείδησιν, διὸ ἐνόμισε συνετώτερον ν' ἀποφύγῃ τὴν παρουσίαν τῶν λίαν περιέργων συμπατριωτῶν τῆς. Ὅπως δὴποτε ἡμεῖς ἐπληροφόρηθημεν ὅτι κατὰ τὴν νύκτα πρὸ πάντων ὠφείλαμεν νὰ ἐπισκεφθῶμεν τοὺς φώλους ἐκείνους τῆς κλοπῆς καὶ τῆς πένιας, ἀπαρράλλακτως ὡς πορεύεται τις εἰς μουσικὴν τινα συμφωνίαν ἢ εἰς θεατρικὴν τινα παράστασιν. Ἀπεφασίσκαμεν λοιπὸν πᾶραυτὰ μίαν μεγάλην διὰ τὴν ἐπομένην ἑσπέραν ἐκδρομὴν.

Ἡ *Οὐάιτ Σάπελ* ἦν τὸ περιεργότερον καὶ γραφικώτερον ἄμικ σημεῖον πρὸς ἀνίχνευσιν, εἰ καὶ τὸ *Σέβερ Σάιελ*, τὸ *Σαιν Γάιλς*, ὅπου σήπονται πλείονες τῶν πενήκοντα χιλιάδων Ἰρλανδῶν, καὶ τὸ *Μπέθραλ Γρήν*, ἡ συνοικία αὕτη τῶν ὑφαντουργῶν, δὲν ἦσαν πάντως περιφρονητέαι. Ἀπεφασίσκαμεν λοιπὸν νὰ ἐπισκεφθῶμεν τὴν *Οὐάιτ Σάπελ* καὶ τὰ περίξ, καὶ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐπορεύθημεν εἰς τὸν ἀστυνομικὸν σταθμὸν τῆς συνοικίας ἐκεῖνης, νὰ ζητήσωμεν παρὰ τοῦ διευθυντοῦ κ. Πρίξ τὴν ἄδειαν νὰ ἐπισκεφθῶμεν τὰ περιέργα τοῦ ὑπ' αὐτὸν διαμερίσματος. Ὁ κ. ἀστυνόμος, ἀκριβῆς ὡς ἄγγλος, ἐζήτησε πρῶτον τὰ ὀνόματα, τὰ ἐπώνυμα καὶ τὰ επαγγέλματα ἡμῶν, εἶτα μαθὼν τὸν σκοπὸν τῆς ἐκδρομῆς μας.

«Ἐλθετε, εἶπεν ἡμῖν μετὰ πολλῆς φιλοφροσύνης, ἔλθετε μετὰ τῶν φίλων σας νὰ με εὐρήσετε αὐριοῦν εἰς τὰς δέκα ὥρας τῆς ἑσπέρας» ἐγὼ θὰ σὰς δεῖξω τὰ πάντα, καὶ τὰ πάντα θὰ σὰς κάμω νὰ ἰδῆτε.

Δὲν ἠδύνασθε νὰ κάμητε καλλιτέραν συνάντησιν, διότι εὐρίσκεσθε ἀκριβῶς παρὰ τῷ ἐπιθεωρητῇ τῆς ἀστυνομίας καὶ τῶν καταγωγίων.

Ἐπειδὴ δὲ ἡμεῖς ἠρωτῶμεν αὐτὸν μήπως ἦτο ἀνάγκη ἄλλης ἐνδύμασις,

«Μὴ φοβῆσθε, ἀπήντησε, ἐνδύθητε κατὰ τὸ σῆμα τῆς λάβετε τὰ ὠρολόγια σας καὶ τὰς χρηματοθήκας σας. Κανεὶς δὲν θὰ τολμήσῃ νὰ σὰς πειράξῃ ὅταν ἰδῇ ὅτι σὰς συνοδεύω ἐγὼ καὶ οἱ ἄνθρωποι μου, καὶ τίποτε δὲν θὰ σὰς λείψῃ» καὶ εἰς αὐτὰ δὲ τὰ μέρη ὅπου ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ ἠδύνατο νὰ σὰς γυμνώσωσι, κανεὶς δὲν θὰ τολμήσῃ νὰ ἐγγίσῃ μίαν τῶν τριῶν τῆς κεφαλῆς σας. Ἐλθετε καὶ θὰ σὰς δεῖξω λεπτομερῶς τὰ καταγώγια τῶν κλεπτῶν, τὰ καπηλειᾶ των, τὰ θεάτρα των, τοὺς τόπους τῶν διασκεδάσεων των, τὰς φυλακὰς ὅπου στοιβάζομεν τὰ κατὰ τὴν νόκτα συλλεγόμενα ἐλεεινὰ ὄντα ἐν ταῖς ἀγυαῖς, τὰ μέρη ὅπου οἰκοῦσι συνήθως φύρδην μίγδην ναῦται, ἐργάται, λεμβοῦχοι καὶ λωποδῦται τῆς τέλος τοῦ ἐγκαταλειμμένου οἰκίσκου ὅπου οἱ πλάνητες, οἱ βίγδωντες καὶ βουλιμιδῶντες ἐπαίται εὐρίσκουσιν ἀνεσιν ὠρῶν τινῶν, καὶ ἔστιν ὅτε, τὸ τελευταῖόν των καταφύγιον.

Ἡ εἰκὼν αὕτη, ὡς παρουσίαζεν αὐτὴν ὁ διευθυντὴς Πρίξ, προσημύεν ἐκδρομὴν λίαν περίε-

ρον, ἡμεῖς δ' ὑπεσχέθημεν νὰ μείνωμεν πιστοὶ εἰς τὸν λόγον μας. Ἐν τῇ *Οὐάιτ Σάπελ*, ὅπου εὐρισκόμεθα τότε, διετρεξάμεν ἰκανὸν διάστημα, εἶτα, κεντούμενοι ὑπὸ περιεργίας, δὲν ἠδυνήθημεν νὰ ἐπανέλθωμεν οἴκοι πρὶν ἢ παρατηρήσωμεν ὀλίγον τὰ ἥμιστα τερπνὰ κἀνίστρα τῆς ὁδοῦ τῶν κρεωπωλῶν καὶ τὴν ἐμποροπανήγυριν τῶν παλαιῶν φορεμάτων, ἧτις τελεῖται ἐν τῷ *Χάουρτς δίτς*.

Οἱ κάτοικοι τῶν ὠραίων τούτων συνοικιῶν, καὶ τοὶ ἐλάχιστοι τοῦ γραφικοῦ ἔρασταί, ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ ὑπερηφανεύωνται ἐπὶ ταῖς δύο ταύταις ἐκθέσεσι. Τὰ ἐκτιθέμενα ἀντικείμενα μετεῖχον ἰκανῆς πρωτοτυπίας. Ἄλλως τε, κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην, ἡμεῖς ἠδυνήθημεν μεγάλως ὑπὸ τῆς τύχης, διότι ἠδυνήθημεν νὰ ἴδωμεν ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ, καὶ ὑπὸ ἀπάσας αὐτοῦ τὰς ὄψεις, ὅ,τι εἰς ὀλίγιστους περιηγητὰς ἐδόθη νὰ ἴδωσι, τουτέστι τὸν παράδοξον πληθυσμὸν τῶν συνοικιῶν τούτων. Κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐγένετο ἡ ἐκφορά δυστήνου τινὸς νεάνιδος, ἣν εἶχε φονεύσει δι' ἑπτὰ πληγῶν μαχαίρας ναύτης τις, ὅστις εἶχε μετὰ τὸ ἐγκλημά του αὐτοκτονήσει. Ἡ ἐκφορά αὕτη εἶχε συγκινήσει ἅπασαν τὴν συνοικίαν, καὶ οἱ ὁδοὶ τῆς *Οὐάιτ Σάπελ*, τῆς *Λέμαρ*, καὶ πᾶσαι αἰεὶς αὐτὰς ἀπολήγουσαι ἐβρίθον λαοῦ. Ἀδύνατον εἶναι ν' ἀπαριθμήσῃ τις τοὺς συμπεισεμένους μαύρους πῖλους, οὓς εἶδαμεν ἐν παρατάξει, τὰ ῥύπων μεστὰ ἐνδύματα, τὰ διεροχότα καὶ παραμορφωμένα ὑποδήματα. Ἀπειροὶ γυναῖκες, νέαι καὶ γραῖαι, ἠκολούθουν τὴν ἐκφοράν, φέρουσαι πῖλους ὠχριασμένους, ἐνδύματα πλήρη ὀπῶν καὶ κηλίδων, ἄπειρα δὲ παιδία ἐνδεδυμένα ἀπεχρωματισμένα βράκη! Οὐδαμοῦ δ' ἐβλεπέ τις περινημίδας ἢ χιτῶνας, ἀλλὰ κόμας, τὰς τρίχας τῶν ὀπιῶν οὐδέποτε τὸ κτένιον διήρασε, γενειάδας, ἐφ' ὧν ἡ κόνις ἀπεθηκέετο ἐν ἀνέσει, ὁ δὲ βράμβας εἶχε κατατεθῆ ἐν ἀφρονίᾳ. Παρ' ἅπαντι δὲ τούτοις αἱ σάρκες ἐφαίνοντο διὰ τῶν σχισμῶν τῶν ἐνδυμάτων, σάρκες ὑπομέλαιναι, χρώδεις καὶ ἔχουσαι τοὺς πόρους κεκλεισμένους. Ἐχει καὶ ἡ ῥυπαρότης τὴν ἀξίαν τῆς ἢ ἀδιαπέραστος αὕτη ἐπιδερμὶς, κωλύουσα τὴν ἀναπνοὴν, καθιστᾶ ἥττονα τὴν ἀπόλειαν καὶ σχεδὸν μηδαμινὴν τοιοῦτότρόπως οἰκονομεῖται μέγα μέρος ἐπιουσίου ἄρτου, ὅστις ἐνταῦθα δὲν εἶναι καὶ πάντοτε πρόχειρος. Οὐδεὶς δύναται νὰ εἴπῃ πᾶν ὅ,τι παρετηρήσαμεν κατ' ἐκείνην τὴν ἀξιωματικὸν ἡμέραν, τὴν ἀποτελέσασαν ἐποχὴν διὰ τὴν *Οὐάιτ Σάπελ*, κατὰ τὴν παρέλασιν ἐκείνην τῆς ἐνδείας καὶ καταπτώσεως οὐδεὶς δύναται νὰ διηγήθῃ ὅ,τι εἶδαμεν εἰς τὸ πολυοικίον ἐκεῖνο πληθῆς, οὐδεὶς δύναται νὰ διαγράψῃ τὰς ἰσχνὰς, ὠχρὰς, τραχείας καὶ θηριώδεις ἐκείνας ὄψεις! Οὐδέποτε ἡ γραφὶς τοῦ Καλλῶ ἔγραψε τόσῳ ἀληθεῖς ἐπαίτας, καὶ τόσῳ γυμνοῦς ὡς τοὺς ἡμετέρους.

Τῇ ἐπαύριον, ἀφίχθημεν κατὰ τὴν ὠρισμένην ὥραν εἰς τὸν ἀστυνομικὸν σταθμὸν τῆς ὁδοῦ *Λέμαρ*, ὅπου ὁ ἀστυνόμος μᾶς περιέμενε. Εἶχε μεθ' ἐαυτοῦ δύο κλητῆρας φέροντας ἐνδύμα πολιτικῶν, καὶ τρίτον τινὰ φέροντα τὴν ἐπίσημον στολὴν, ἧτις συνίστατο εἰς πῖλον στερεὸν ἐκ κηρωτοῦ ὑφάσματος, μέλαν ἐνδύμα μετὰ κομβίων ἀργυρῶν, περισκελίδα μέλαιναν, καὶ ὑπὸ τὴν μάλιν, τὴν καθιερωμένην ῥάβδον, τὸ λεγόμενον στᾶφ, ὅπερ χαρακτηρίζει τὸν ἀστυνομικὸν κλητῆρα. Ἐκκαστος τῶν κυρίων ἐκείνων ἦτο πρὸς τοῦτοις ἐρωδιασμένος καὶ μετ' ἕνα κρυπτόν φανόν, ὃν φέρουσι οὗτοι ὑπὸ τὰ ἐνδύματά των ἢ συσκευὴ αὕτη εἶναι πολύτιμος, οὐδεὶς δὲ τῶν κλητῆρων ἐξέρχεται ποτὲ τὴν νύκτα ἄνευ αὐτῆς.

Ἐπειδὴ εἶχε παρακολουθήσει ἡμᾶς καὶ ἕτερός τις φίλος, ἡμεῖθα οἱ πάντες ὀκτῶ άτομα, λογιζομένων τοῦ τε κ. Πρίξ καὶ τῶν τριῶν τοῦ κλητῆρων. Ὑπῆρχον ἄρα δύο ὀφθαλμοὶ ἀγρυπνοῦντες ἐπὶ ἐνὸς ἐκάστου ἐξ ἡμῶν, ὅθεν ἠδυνάμεθα νὰ βαδίζωμεν ἀμέριμνοι. Διήλθομεν τότε ἀνά δύο τὸ μῆκος τοῦ πεζοδρομίου, ἐν σιωπῇ. Μετ' οὐ πολὺ δὲ, καταλιπόντες τὴν ὁδὸν *Λέμαρ*, ἧτις εἶναι εὐρεῖα καὶ ἰκανῶς εὐθεία, (καὶ σημειωτέον ἐνταῦθα ὅτι εἰς τὰς πενιχρότερας τοῦ Λονδίνου συνοικίας εὐρίσκονται ἐνίοτε μεγάλαι τινὲς ἀρτηρίαι οὐδόλους ὑπάρχουσαι εἰς ἥττον πενιχρὰς), εἰσεδύσαμεν ἐντὸς λαβυρίνθου στενῶν καὶ σκολιῶν ἀτραπῶν, αἵτινες, ἔρημοι οὖσαι τὴν ἡμέραν, κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἤσαν λίαν θορυβώδεις.

Ἄπαντα τὰ καταστήματα ὑπῆρχον φωτισμένα τὰ οἰνοπωλεῖα μεστὰ μέχρι τῶν θυρῶν, ὅπου πολλοὶ μάλιστα οἰνοπόται περιέμενον νὰ εὐρωσιν ἐλευθέραν τὴν δίοδον. Εἰς ἕκαστον ἡμῶν βῆμα σχεδὸν ὑπαντῶμεν δμίλους ἐργατῶν, καὶ ναύτας ἔχοντας ἢ φιλονεικοῦντας, ἅπαντας ἡμιμεθυμένους.

Ὁ κ. Πρίξ, θελήσας νὰ διασκεδάσῃ τὴν ἀνυπομονησίαν μας, μᾶς ὠδήγησεν εἰς κατάστημά τι εὐρύτατον, φέρον τὸ ὄνομα *Πρίγκιψ τῆς Σανιμαρκίας*, καὶ τὸ ὅποιον εἶχε διασκευασθῆ εἰς θεάτρον. Εἰσήλθομεν δὲ καὶ ἡμεῖς ἐντὸς αὐτοῦ ἄνευ εἰσιτηρίων, χάρις εἰς τὴν συνοδεύουσαν ἡμᾶς ἀστυνομίαν. Ὁ *Πρίγκιψ τῆς Σανιμαρκίας* εἶναι ὠδικὸν καὶ ὀρηκτικὸν καφενεῖον, ὅπου συρρεῖ πληθῆς κόσμου ἐκεῖ παρουσιάζονται ἐπὶ τῆς σικηρῆς πολυμαθεῖς κύνες καὶ πίθηκοι, παντοδαποὶ δὲ γόητες ἐκτελοῦσιν ἐκτικτὰ σωματικὰ γυμνάσια ἐπὶ τραπέζων εἶτα ἐπὶ τεταμένου σχοινοῦ. Ἄπαντα ταῦτα ἔτεψαν καὶ ἡμᾶς ἐπὶ τινα στιγμὴν, ἀλλὰ τὸ κοινὸν τῆς συνοικίας ἐδείκνυε μέγιστον διαφέρον εἰς τὴν παράστασιν μεθ' ὅλα ταῦτα οὐδὲν ἐκτικτὸν παρετηρήσαμεν οὔτε εἰς τὰς ἐνδύμασις οὔτε εἰς τὰ πρόσωπα τῶν θεατῶν. Βεβαίως ὅμως ὁ κ. Πρίξ ἤθελε νὰ ἐργασθῇ

βαθμιαίως. Τῷ ὄντι δὲ δὲν ἐβραδύνωμεν νὰ εἰσέλθωμεν εἰς διάφορα ὠδικὰ καφενεῖα, ἐνθα ξένοι ναῦται, μεμιγμένοι μετὰ αἰσχροβίων γυναικῶν, ἀπετέλουσαν τὸ κοινὸν τῶν τε ὀρηκτοῦργῶν καὶ τῶν θεωμένων. Ἐντὸς ἐνὸς τῶν καφενεῖων ἐκείνων, εἰς τῶν εὐστρωφωτέρων ὀρηκτῶν ἠθέλησε νὰ δώσῃ ἡμῖν δείγμα τῆς βρετανικῆς ὀρηκτικῆς ἀληθείας δὲ ἦτο ἄξιον θαυμάσιον νὰ βλέπῃ τις αὐτὸν περυγίζοντα ἀπνευστὶ ἐπὶ τοῦ σκηνιδώματος. Παρὶ αὐτὸν εἶχε σχηματισθῆ δμιλος ἀνθρώπων ὑπεχρεώθημεν νὰ παραμεινώμεν μέχρι τέλους, καὶ τότε ἤλθεν ἡ σειρά τῶν ἐευφημιῶν καὶ τῶν συγχαρητηρίων εἶτα προσέφερον ἡμῖν ζῦθον καὶ πόντες, ταῦτα δὲ μετὰ τοσαύτης φιλόφρονος χάριτος, ὥστε ἠναγκάσθημεν νὰ δεχθῶμεν.

«Εὐρισκόμενός τις ἐν μέσῳ λύκων, εἶπεν εἰς ἐξ ἡμῶν, δέον νὰ ὠρύεται.» Συνεπίομεν λοιπὸν καὶ ἡμεῖς μετ' αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἐπληρώσαμεν μάλιστα ἀποσυρόμενοι τὰ προσφερθέντα ἡμῖν ποτά, ἔνεκα τοῦ ὀποῖου ἐλάβομεν παρὰ τῶν νέων μᾶς γνωρίμων τὴν τιμὴν νὰ συνοδευθῶμεν μέχρι τῆς ὁδοῦ καὶ νὰ ἀποκαλεσθῶμεν πολλάκις *τζέντλεμαν*. Μεθ' ὅλα ταῦτα ἡμιστὰ ἐκολληθήμεν ἐκ τῶν δειγμάτων τοιοῦτου σεβασμοῦ, ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰ πρόσωπα ὑφ' ὧν προσεφέροντο ἡμῖν ἔδει ὅμως νὰ εὐχαριστηθῶμεν καὶ εἰς τοῦτο, ὁ δὲ κ. Πρίξ εἶχεν ἰδῆ ἄλλα πολὺ χειρότερα τούτων ἄλλως τε ἤθελε νὰ μὴ ἀποκρύψῃ τίποτε, διὸ καὶ ἔφερον ἡμᾶς νὰ ἴδωμεν τὰς ῥυπαρώτερας οἰκίας τῶν ἀκαθάρτων τούτων συνοικιῶν, ἐξεπλήχθημεν δὲ λίαν παρατηρήσαντες ἐν αὐταῖς ἄκραν γαλήνην καὶ καθαριότητα, πράγματα σπανίως ἀπαντῶμενα εἰς τοὺς ἐλεεινοὺς ἐκείνους τόπους. Εἶδαμεν μάλιστα ὅτι τὰ ἄθλια πλάσματα τὰ κατοικοῦντα τὰ ἐλεεινὰ ἐκεῖνα καταγώγια ἠσχύοντο διὰ τὴν κατάστασιν εἰς ἣν διετέλουσαν, διότι ἐνώπιόν μας ἤρυσαν, ἐκυπτον τὴν κεφαλὴν καὶ εἰς τὰς ἐρωτήσεις μας ἀπήντων ὑποτραυλιζόντα.

Ἡ πατριῶς καὶ ἀενάως ἀγρυπνοῦσα εἰς ἡμᾶς ἀστυνομία μᾶς ὠδήγησε μετὰ ταῦτα εἰς τὰ ξενοδοχεῖα τῆς συνοικίας. Καὶ πρῶτον ἐπεσελέφθημεν, ἐν τῇ πλατεῖᾳ *Βάλ κλόζ*, ἐν μετὰ ἐπίπλων ξενοδοχεῖον διὰ ναύτας. Δὲν νομίζω ἀναγκαῖον νὰ σὰς προσθέσω ὅτι οἱ ξένοι ἔλειπον κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὅπως ἐορτάσωσι τὸν Διόνυσον εἰ καὶ ἡ ὥρα ἦτο ἀργὰ, ὁ διευθυντὴς τοῦ ξενοδοχεῖου, Ἰωάννης Σεῦμωρ, ἀνέλαβε νὰ δεῖξῃ ἡμῖν τὰ δωμάτια του ὡς δεδοκιμασμένους ὀδηγός. «Ἰδέτε, ἔλεγεν ἡμῖν, πόσον εἶναι τὰ πάντα καλῶς διατεθειμένα, καὶ ὅπως ἐνόησα νὰ ὠφελθῶ ἐκ τοῦ τόπου οἱ ξένοι μου, εὐρισκόμενοι ἐν τῇ θλασῇ κατκλιόνται ἐπὶ αἰωρῶν, ἐδῶ ὅμως εὐρίσκουσιν ἀληθεῖς κοιτῶνας.» Καὶ λέγων ταῦτα ἐδείκνυεν ἡμῖν συγγρόνως εἰδός τι ἐρικρίον, τὰ ὅποια ἦσαν αἱ κλῖναι τῶν

ναυτών. «Ίδείτε, ιδέτε, εξηκολούθησεν ανοίγων τινά εξ αυτών όπως δείξη την αξίαν του εμπόρουματός του, εκαστος έχει τὸ στρώμα του, τὰς συνδόνας του καὶ τὴν σισύραν του. Τοῦτο στοιχίζει τρεῖς πέννας κατὰ νύκτα, εκαστος δὲ ἐνοικιστῆς ἔχει ἓνα ἀριθμόν.» Τῷ ὄντι, ὁ κύρ Γιάννης εἶχε δίκαιον ἀναλόγως τῆς πληρωμῆς ἢ οἰκίας του ἐτρεῖτο ἀριστα.¹

Πρὸς πλήρη ἀκριβείαν τῶν ἐρευνῶν μας, ὁ κ. Πρίς ὠδήγησεν ἡμᾶς εἰς τὸ *Ἴστο Λόνδον Σέμπερς* (δωμάτια τοῦ ἀνατολικοῦ Λονδίνου). Τὸ εὐρὸ τοῦτο κατάστημα, τὸ ὁποῖον περιέχει δωμάτια ἐργαζῶν μόνον, συνίσταται ἐκ πέντε οἰκιῶν τῆς ὁδοῦ *Οὐέντουορθ*. Ἡ διάθεσις τοῦ οἴ-

1. Ἐπεκρίται ἀληθῶς μεγάλη τιμὴ ἐν αὐτῷ, ἀλλ' ἡ διανοκτέρευσις δὲν ἦτο τόσον εὐθνή ὅσον εἰς τὴν ἐν Πεκίῳ *Οὐκίαν τῶν πτερόων τῶν ὄρνιθων*, περὶ ἧς ποιεῖται λόγος ὁ *Η. Χούκ* ἐν τῷ περὶ *Σινικῆς Λύτοκρατορίας* συγγράμματί του. Ἐν ἐκείνῃ, ὡς ἀναφέρει ὁ περιώμοις καὶ εὐσεύτατος ἱεραπόστολος, οἱ πτωχοὶ πληρώουσι ἡμισυ λειπὸν κατὰ πᾶσαν νύκτα, καὶ κατακλίνονται εἰς θερμὰ στρώματα πύλων. «Ἄπαντα ἡ ἑκατοσις μίαις εὐσεύτατος αἰθούσης εἶναι κεκαλυμμένη ὑπὸ παγέος στρώματος πτερόων ὄρνιθων. Οἱ ἀστικοὶ ἐπαίται καὶ ἀλλοῖσι διανοκτέρουσι ἐν τῷ ἀπειράντῳ ἐκείνῳ κοιτῶνι. Εἰσὶ δὲ ἐν αὐτῷ δικτοὶ πάντες ἀνεξαρτίως, ἄνδρες, γυναῖκες, παιδία, νέοι καὶ γέροντες. Εἶναι κοινωνισμὸς καθ' ὅλην τὴν σημασίαν τῆς λέξεως. Ἐκαστος κατασκευάζει τὴν φωλιάν του, τοποθετεῖται ὡς εἰς οἶκον ἐν τῷ ὀκεανῷ ἐκείνῳ τῶν πτερόων καὶ κοιμάται ὡς ὄντας. Ὅταν δὲ ἀνατελεῖ ἡ ἡμέρα πάντες εἰσὶν υποχρεωμένοι ν' ἀναχωρήσωσι, ὑπάλληλοι δὲ τις τῆς ἐταιρίας λαμβάνει ἐκ τῶν ἐξερχόμενων τὸ ὀρισμένον τιμημα. Ὅποις δεῖα ἰσότης ἢ ἐντελεστέρη τὰ παιδία δὲν χεῖρουσι τὸ ἀλλοχοῦ καθιερωμένον δικαίωμα τῆς ἀποτίσεως τοῦ ἡμίσεος τιμημάτος, ἀλλὰ πληρώνουσι ὅσον καὶ οἱ μεγάλοι.

Ἐν ἀρχῇ τῆς ἰδρύσεως τοῦ φιλάνθρωποτάτου καὶ ἠθικωτάτου τούτου καταστήματος, ἡ διεύθυνσις ἐχορήγει εἰς ἕκαστον τῶν κοινομένων καὶ μικρὸν τι σκέπασμα ἀλλὰ τάχιστα ἐπέστειν νὰ τροποποιήσωσι τὴν τοιαύτην διατάξιν τοῦ κανονισμοῦ, διότι οἱ κοινωνισταὶ τοῦ καταστήματος εἶχον τὴν συνήθειαν νὰ παραλαμβάνωσι μετ' ἐπειτῶν τὰ σκεπάσματα, ὅπως τὰ πολλοὶν ἢ συμπληρώσι δι' αὐτῶν τὴν ἐνδομακίαν των κατὰ τὰ δρομύματα φύξη τοῦ χειμῶνος, οἱ δὲ μετῴχοι περιτήρησαν οὐκ ὀλίγη καὶ ἀναπόδραστο ἐπέκειντο ἐκ τούτου καταστροφή. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ παντελής κτήρησις τῶν σκεπασμάτων ἦτο σκληροτάτη καὶ λίαν ἀπειρή, ἐπειθήσαν μίσην ἑσπέρην συμβιβάξον τὰ συμφέροντα τοῦ καταστήματος καὶ μὴ παραδίδον τὴν εὐπρέπειαν τῶν κοινομένων. Τὸ δὲ μίσην τοῦτο, δι' οὐ ἐπέτυχον τὴν λύσιν τοῦ τοιοῦτου κοινωνικοῦ προβλήματος, ἦν τὸ ἐξῆς. Κατεσκεύασαν ἀπειράντων μάλ्लιον σκέπασμα, τοσοῦτον τεραστίων διαστάσεων, ὥστε ἠδύνατο νὰ καλύπτῃ ὀλόκληρον τὸν εὐρύτατον ἑσπέρην κοιτῶνα. Καὶ τὴν μὲν ἡμέραν ἀνηρτήτο ἐκ τῆς ὁροφῆς, ὡς γιγαντιαία σκία, ὅταν δ' ἤρχετο ὁ κόσμος καὶ ἐτακτοποιεῖτο, κατεβίβαζον αὐτὸ διὰ πολλῶν τροχαλίων. Σημειωτέον δὲ, ὅτι εἶχον φροντίσει, νὰ κίμωνοι ἀναριθμητῶς ὅπασ, δι' ὧν οἱ κοινομένοι ἠδύνατο νὰ ποικιλοῦσιν τὴν κεφαλὴν, ὅπως μὴ πάθωσι ἀσφυξίαν. Μόλις δ' ὑπέρωσεν ἡ ἡμέρα καὶ τὸ τερατώδες σκέπασμα ἀνεψότατο, ἀφ' οὗ ὅμοιος προηγουμένως ἐλάμβανον τὴν πρόνοιαν διὰ κράτος πολλῶν νὰ ἐξυπνώσι τοὺς βεβρωτέρους κοινομένους καὶ νὰ προκαλοῦσι πάντας νὰ κρύψωσι τὴν κεφαλὴν εἰς τὰ πύλα, ἐν μὴ τύχη νὰ κρημασθῇ εἰς τὸν ἀέρα μετὰ τοῦ σκεπασματος. Τότε δὲ βλέπει τις τὴν μυρμηκίαν ἐκείνην τῶν ἐπακτῶν βομβοῦσαν καὶ κυλιομένην ἐν τοῖς κύμασι τοῦ ἀκαθάρτου ἐκείνου πηλώματος, περιβαλλομένην ἐν σπουδῇ τῆ βία αὐτῆς καὶ ἀκολούθως διασπειρομένην κατὰ πολυπληθεῖς συμφορὰς εἰς τὰς συνοικίας τῆς πόλεως, ὅπως διὰ θεμελιῶν ἢ ἀθροισμῶν μίσην εὐροῦσι τὰ πρὸς τὸ ζῆν.»

Ὅμοια περὶ τούτου διηγεῖται καὶ ἡ *Κ. Βουρβουλιῶν* ἐν τῇ *Παρρηγήσει* αὐτῆς εἰς *Σινικήν*, τῇ δημοσιευθείσῃ ἐν τῷ *Tour du Monde* τοῦ 1865.

κῆματος εἶναι ἀληθῶς ἀξιοσημείωτος. Ἐν τοῖς ἐστιατορίοις ὑπάρχουσι μικρὰ χωρίσματα, ὅπου δύναται τις νὰ γευματίξῃ χωρὶς νὰ φαίνεται. Εἶναι δὲ γνωστὸν ὅτι οἱ ἄγγλοι ἀρέσκονται νὰ ἐγκλειῶνται ἰδίᾳ εἰς τινὰ δημόσια μέρη ὡς ἵπκοι ἐντὸς σταύλου τινός. Ὁ ἀγγλοσάξων εὐχαρίστως ὑποβάλλεται εἰς τὴν ἀπομόνωσιν πρὸ πάντων ἀγαπᾷ τὸ ἐργῶ.

Σειραὶ ἠριθμημένων κλινῶν εἰσίδονται εἰς τοὺς τοίχους, εἰς ἕκαστον δὲ ὄροφον ὑπάρχει ἐν δωμάτιον στολισμοῦ. Εἰς τὸ ἰσόγειον ὑπάρχει μαγειρεῖον διὰ τοὺς θέλοντας νὰ παρασκευάσωσι οἱ ἴδιοι τὰ φαγητά των, ἐν δὲ τῇ κοινῇ αἰθούσῃ ὑπάρχει μεγάλη ἐστία κειομένη ἀενάως. Τῆδε κακίσει ἀναρτῶνται ἀπὸ τῶν τοίχων ἐπιγραφαὶ συνιστῶσαι τὴν εὐπρέπειαν εἰς τε τὰς πράξεις καὶ τοὺς λόγους, καὶ ἐπιβάλλουσαι εἰς τοὺς πυγμομάχους τὴν εἰς μεμακρυσμένον τινὰ τόπον ἐξάσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματός των. Ὁ κ. Γουλιέλμος Πούλ, ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ καταστήματος τούτου, μᾶς ἐδείκνυε τὸν τόπον τοῦτον μετὰ τινος ὑπερηφανείας.

Τὸ μεσονύκτιον εἶχεν ἤδη σημάει, τὰ δὲ καπηλεῖα καὶ αἱ ὁδοὶ ἐπληροῦντο βαθμηδὸν ὑπὸ ἀνθρώπων ὑπόπτων. Ἀθλιοὶ τινες διαβαίνοντες ἐσπρωχον ἡμᾶς, ἠρένουν ἡμᾶς ψυχρῶς διὰ τῆς ἄκρας τοῦ ὀφθαλμοῦ ὡσεὶ ἐκτιμῶντες τὸ κέρδος τὸ ὁποῖον ἠδύνατο νὰ ἐξαγάγωσι ἀφ' ἡμῶν, πάραυτα ὅμως, κατανοοῦντες τὴν ἀστυνομίαν, ἐλάμβανον συμπεριφορὰν μᾶλλον ἀφιλοκερδῆ τινὲς μάλιστα εἶχον τὸ θάρρος νὰ χαιρετῶσι εὐγενῶς τὸν κ. Πρίς, καλοῦντες αὐτὸν διὰ τοῦ ὀνόματός του. Ἐντὸς τινος καπηλείου ὅπου εἰσῆλθομεν, καπηλείου μεστοῦ κλεπτῶν, ὁ κ. Πρίς ἀνεγνωρίσθη καὶ πάλιν καὶ ἐχαιρετήθη ζωηρῶς. Εἰς κλεπτῆς ἐπλησίισεν αὐτὸν, μοὶ φαίνεται δὲ ὅτι τὸν βλέπω ἐμπρὸς μου ἦτο μικρόσωμὸς τις ἀνὴρ, ἰσχνός, ρυπαρός, ἔχων τὴν κόμην ἀτακτον καὶ ἡμελημένον τὸν πῶγων, τοὺς ὀφθαλμοὺς δὲ ἄνευ ὀφρῶν καὶ ἐρυθρούς· εἶχε πρόσωπον διηυλακωμένον ὑπὸ ρυτίδων, τὴν βίνα ἐσχισημένην, καὶ ἀναμφιβόλως διατετριμμένην ὡς ἐκείνην τοῦ *Μιχαηλαγγέλου*, ἐκ τῆς πληγῆς πυγμομάχου τινός, τὸ δὲ δέσμα του εἶχε τὸ χρῶμα κηλιδωμένης περγαμνῆς.

«Ἄ! φίλτατέ μοι κύριε Πρίς, σὰς ἔχομεν ἐδῶ λοιπόν, εἶπεν οὗτος πρὸς τὸν ἀστυνόμον· τί κάμνετε;» Σφίγγων δὲ τὴν χεῖρα διὰ τῶν δύο ἰδικῶν του κατησπάζετο αὐτὸν.

«Ὁ καλὸς οὗτος κύριος Πρίς, ὁ ἀγαπητὸς ἡμῶν ἀστυνόμος!» ἐφώναζε δεικνύων αὐτὸν πρὸς τοὺς συντρόφους του, ἑτοιμῶς σχεδὸν ὦν νὰ τὸν ἀποκαλέσῃ πατέρα τῶν κλεπτῶν, καὶ πρόνοιαν τῶν λωποδυτῶν (pick-pockets).

Ὁ κ. Πρίς ἔμενον ἠτυχάζων, ἀείποτε δὲ ἀξιοπρεπῆς ὡς ἀρμόζει εἰς ἄγγλον, καὶ προπάντων εἰς ἓνα ἀστυνόμον· ἐφαίνετο ὅμως ὡς εἰ ἔλεγε

καθ' ἑαυτὸν, «Κάμε μίαν νέαν ἀστείότητα, παλληκάριμου, καὶ λογαριαζόμεθα. Ἄς σοῦ πιάσω τὸ χέρι εἰς τὸ θυλάκιον τοῦ ἄλλου, καὶ τότε μανθάνεις ἐὰν ἡ Ἀστυνομία θέλγεται ἀπὸ τὰ ὑποκριτικά σου χάδινα.»

Οἱ ἄλλοι κλέπται, ἂν καὶ συστελλόμενοι ὀλίγον, περιεστοιχίζον ἐπίσης τὸν κ. Πρίς· ἐφαίνοντο ὡσεὶ εἶχον πρὸς αὐτὸν εἰδός τι υἱικοῦ σεβασμοῦ· τινὲς μάλιστα, τεταραγμένοι ἐκ τοῦ πότου, προσεκάλουν αὐτὸν νὰ τὸν κεράσωσι. Καὶ μ' ὄλα ταῦτα δὲν ὑπῆρχεν ἴσως εἰς ἐκ τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων μετὰ τοῦ ὁποῖου ὁ κ. Πρίς ἢ οἱ κλητῆρές του νὰ μὴ ἦλλον ἄλλοτε εἰς σύγκρουσιν. Ἄπαντες οὗτοι ἦσαν γνωστοὶ ὡς ἐπιτήθειοι κλέπται, ἔπρεπεν ὅμως νὰ τοὺς συλλάβῃ ἐκ νέου ἐπ' αὐτοφώρῳ, μέχρι τούτου δὲ ἄφινεν αὐτοὺς νὰ πίνωσι καὶ νὰ ἐξασκῶσι τὸ ἐπάγγελμα των, ἐπιφυλασσόμενοι νὰ φυλακίσῃ αὐτοὺς ἐν πρώτῃ εὐκαιρίᾳ.

L. SIMONIS.

Ἐπειτα ἐπὶ τῷ...

ΠΕΡΙ ΚΑΚΑΟ ΚΑΙ ΣΟΚΟΛΑΤΑΣ

Ἐπὶ τῶν χωρῶν τῆς Ἀμερικῆς τῶν κειμένων μεταξὺ τῶν τροπικῶν ἀπὸ τοῦ Μεξικικοῦ μέχρι τῆς Γουιάνας, καὶ ἐπὶ τῶν Ἀντιλλῶν νήσων φύεται ὑψηλόν, μέχρις 20-40 ποδῶν, δένδρον, οὗτινος ὁ καρπὸς παρέχει τὴν γνωστὴν οὐσίαν τοῦ κακάο, εἰς ἧς κατασκευάζεται τὸ εὐγευστον καὶ ἠδύποτον τῆς σοκολάτας. Ὁ Λιναῖος θαυμάσας τὴν γεῦσιν τοῦ καρποῦ καὶ ποτοῦ καὶ εὐχαριστήεις ἐκάλεσε τὸ δένδρον *Βρωμα τῶν Θεῶν ἢ Θεόβρωμα Κακάο*.

Ὁ καρπὸς τοῦ δένδρου τούτου εἶνε ἐλλειψοειδῆς, 6-8 δακτύλου μακρός, φέρει ἐξωθεν 10 αὐλάκας καὶ πλῆθος φυμῶν, ἔχει χρῶμα ξανθέρυθρον καὶ δμοιάζει πρὸς σίκυον (ἀγγούριον) μέσου μεγέθους. Ἐσω τοῦ ὑμενώδους δέρματος τοῦ καρποῦ τούτου ἐγκλείεται λευκὸς καὶ δξύγλυκος χυμὸς, περιβάλλον 25-40 ὡσειδῆ σπέρματα, τὰ καλούμενα σπέρματα ἢ κνᾶμους τοῦ κακάο.

Εἰς τὸ ἐμπόριον διακρίνονται διάφορα εἶδη τῶν σπερμάτων τούτων, κατὰ τὰς χώρας, εἰς ὧν προέρχονται· καλλίτερα εἰσὶ τὰ ἐκ τῆς χώρας *Καραϊκῆς φερόμενα*, χειρότερα δὲ τὰ ἐκ τῶν δυτικῶν Ἰνδιῶν.

Οἱ κύριοι τοῦ κακάο πρόσφατοι ἔχουσι γεῦσιν δριμύτην, πικρῶν ὀσμῶν ὑποβληθῶσιν εἰς εἰδός τι ζυμώσεως, τιθέμενοι π.χ. ὑπὸ γῆν. Περιέχουσι δὲ 40-56 τοῖς ἑκατὸν ἰδιάζον τι λίπος καλούμενον *βούτυρον τοῦ κακάο*, καὶ *θεοβρωμίνην*, οὐσίαν ἀζωτοῦχον, ἀσθενῶς πικρὰν, ἀνάλογον τῇ καφεΐνῃ. Πλὴν τῶν δύο τούτων κυρίων οὐσιῶν περιέχουσι καὶ ἄμυλον, δεψικὸν δξύ, δεξιτερίνην, φυτοκυτταρίνην, ἄλατά τινὰ

τοῦ ἀνθρακος καὶ 10-12 τοῖς ἑκατὸν ὕδωρ. Ἐὰν τὰ σπέρματα ταῦτα ἀποφλοιίσωμεν (ξεφλουδίσωμεν) καὶ φρύξωμεν ἐν φρυγέτρῳ, ὅπως ποιοῦμεν καὶ διὰ τὰ σπέρματα τοῦ καφέ, εἶτα δὲ συντρίψωμεν καὶ συνθλάσωμεν ἐν θερμομασμένῳ πρότερον σιδηρῷ ἰγθίῳ, τὸ βούτυρον τῶν σπερμάτων, ἀπορρυστωθὲν διὰ τῆς θερμότητος καὶ μίχθῃ μετὰ τοῦ ἀμύλου καὶ τῶν ἄλλων οὐσιῶν κατὰ τὴν θλάσιν, σχηματίζει πόλτον δυνάμενον νὰ χυθῇ εἰς διαφόρους τύπους καὶ μετὰ τὴν ψύξιν νὰ σχηματίσῃ διάφορα σχήματα. Ὁ πόλτος οὗτος εἶνε τὸ καλούμενον κακάο, ὅπερ διαφοροτρόπως παρασκευαζόμενον παράγει τὸ ποτὸν τῆς σοκολάτας. Ἐὰν ἡ φρύξις τῶν σπερμάτων παραταθῇ, τὸ λίπος μεταβάλλεται εἰς ἐμπυρευματικὰς οὐσίας, εἰς λιπαρὰ δηλ. δξέα, ἔχοντα ἠδεῖαν ἀσμήν καὶ γεῦσιν, τὸ ἄμυλον εἰς δεξιτερίνην κ.τ.λ.

Τὰ ἐν τοῖς σακχαροπλαστείοις ὡς σοκολάτα πωλούμενα τετράγωνα πλινθία δὲν συνίστανται καθ' ὀλοκληρίαν ἐκ τοῦ πόλτου τούτου, ἀλλ' εἶνε μίγματα κακάο μετὰ σακχάρου, βανίλλης, κινναμώμου, ἐνίοτε δὲ καὶ ἄλλων δριμυτέρων ἀρωματικῶν οὐσιῶν, π.χ. ζιγκιθέρεως, καρυσόυλων ἢ καὶ βαλασάμων π.χ. στύρακος. Ἡ σοκολάτα, ἡ συνισταμένη ἐξ ἴσων μερῶν κακάο καὶ σακχάρου, οὐδεμίαν δὲ ἄλλην οὐσίαν ἐνέχουσα, καλεῖται *τῆς ὕψειας*, καὶ εἶνε μᾶλλον ἐν χρήσει ἱατρικῇ, ἢ δὲ περιέχουσα καὶ ἄλλας οὐσίας καλεῖται *ἀρωματικῇ*, καὶ αὕτη εἶνε ἡ συνήθως πωλουμένη.

Τῆς σοκολάτας ἡ χρῆσις εἶνε διάφορος· εἴτε χρῆσιμῆς ὡς ἄθυρμα αὐτῆ καὶ μόνη, εἴτε πρακτικῆς εἰς τὴν κατασκευὴν ἄλλων ἡδυσμάτων, οἷον πλακούντων, διπύρων, ἄρτου, εἴτε τέλος χρῆσιμῆς πρὸς κατασκευὴν θερμοῦ ποτοῦ μετ' ὕδατος, γάλακτος ἢ οἴνου. Τὸ διὰ τῆς σοκολάτας ποτὸν, γνωστὸν εἰς τοὺς Μεξικικανούς πρὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων, ἐγένετο γνωστὸν εἰς τὴν Εὐρώπην διὰ τῶν Ἰσπανῶν κατὰ τὸ ἔτος 1520, κατὰ δὲ τὸ 1606 διὰ τοῦ Φλωρεντινοῦ Καρλέτη, τοῦ ζήσαντος ἐπὶ πολὺ εἰς τὰς Ἰνδίας, ἐγνωσθῆ καὶ ὁ τρόπος τῆς παρασκευῆς αὐτοῦ· ἔκτοτε διεδόθη πρῶτον μὲν καθ' ὅλην τὴν Ἰταλίαν καὶ Ἰσπανίαν, εἶτα δὲ καὶ καθ' ἅπασαν τὴν Εὐρώπην, οὕτως ὥστε σήμερον πολλαχοῦ ἰδρῆθησαν ἐργοστάσια κατασκευῆς σοκολάτας. Τοιοῦτον δὲ καὶ ἐν Ἑλλάδι τὸ πρῶτον ἰδρῆθη κατὰ τὸ ἔτος 1859 ὑπὸ τοῦ κ. Σ. Παυλίδου. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἡ παραγωγὴ τῆς σοκολάτας ἐκ τοῦ καταστήματος τούτου ἦτο περιορισμένη, διὸ καὶ ἐργάζοντο ἐν αὐτῷ ἐπὶ τινὰ ἔτη μόνον διὰ τῶν χειρῶν βραδύτερον ὅμως, τῆς χρήσεως τῆς σοκολάτας διαδοθείσης, ἕνεκα τοῦ πλήθους τῶν παραγγελιῶν, προσετέθη καὶ ἀτμομηχανὴ κατὰ τὸ 1870.

1. Κατὰ φυλλάδιόν τι ἐκδοθὲν κατὰ τὸ ἐνεστὸς ἔτος καὶ

Ἡ ἐνέργεια τῆς σοκολάτας ἐπὶ τοῦ ὄργανισμοῦ εἶνε ὅπως διάφορος τῆς τοῦ τείου καὶ τοῦ καφέ, ὅπως εἶδομεν εἰς τὰς περὶ αὐτῶν περιγραφάς. Εἶδομεν ἐκεῖ, ὅτι αἱ δύο αὐταὶ οὐσίαι ἐνεργοῦσι διεγερτικῶς ἐπὶ τοῦ νευρικοῦ συστήματος· ἡ σοκολάτα ὅμως ὡς ἐκ τῶν θρεπτικῶν οὐσιῶν τὰς ὁποίας ἐνέχει, λευκώματος καὶ λίπους, καὶ τοῦ ὀλίγου ποσοῦ τῶν ἀλάτων καὶ τῶν διεγερτικῶν οὐσιῶν, δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς ποτὸν πρῶτατα διεγείρον καὶ ἰσχυρότατα τρέφον· ὡς τοιοῦτον δὲ συνκωνίζεταί· καὶ μετ' αὐτοῦ τοῦ γάλακτος. Διότι δὲ ἐν μικρῷ ὄγκῳ περιέχει πολλὰς θρεπτικὰς οὐσίας, πρὸς δὲ καὶ διότι εἶνε εὐπεπτος, ἀναψυκτικὴ διὰ νοσοῦντας καὶ υγιεῖς καὶ διατηρεῖται καλῶς, εἶνε κατάλληλος εἰς ἐκδρομὰς, ταξείδια κτλ. Εἶπομεν ἐνταῦθα τὴν σοκολάταν εὐπεπτον εἶ καὶ περιέχουσαν μέγα ποσὸν λίπους, τοῦτο δὲ διότι ἡ ἐνέργεια αὕτη τοῦ λίπους ἀντισοροπεῖται διὰ τῶν συνεμβαλλομένων ἀρωματικῶν οὐσιῶν, καὶ ἐπομένως δύναται νὰ περθῆ ὑπὸ στομάχων οὐχὶ τόσων εὐαίσθητων καὶ εὐπαθῶν, ὅπως τὰ λιπαρὰ κρέατα καὶ οἱ λιποδριθεῖς ζωμοὶ μετὰ τὴν προσθήκην τῶν διφθέρων ἀρτυμάτων καὶ καρυκευμάτων. Τὰς τυχόν διεγερτικὰς ιδιότητάς τῶν ἐν τῇ σοκολάτῃ ἀρωματικῶν οὐσιῶν ἀποφεύγομεν προσθέτοντες περισσώτερον ὕδωρ ἢ γάλα.

Ὅπως ὁ καφὲς καὶ τὸ τείον, οὕτω καὶ ἡ σοκολάτα νοθεύεται συχνότατα ὑπὸ τῶν ἐμπόρων. Ἄμυλον ἐκ φακῆς, πίσαν, σάγην, γαιωμήλων, ὄρυζα, ἀραβόσιτος, κόμμι, σάλεπι, ταπίοκα, μαζαντάμυλον, μίγνυόμενα μετὰ βουτύρου κοινού, λίπους, κρόκκου ὠῶν, ἐλαίου ἐλαιῶν ἢ ἀμυγδαλῶν, ἐνίοτε μετὰ κρητιδῶς ἢ κιμωλίας γῆς καὶ κεχρωματισμένα διὰ λεπτῆς κόνης κεράμων (κουρασανίου) ὄχρα, κινναβάρους, θεικοῦ ὑδραργύρου ἔτι δὲ καὶ ἀμμίου (ἐρυθροῦ ὀξειδίου τοῦ μολύβδου) ἀποτελοῦσι τὰ κυριώτερα τῆς νόθου σοκολάτας συστατικά, ἐνίοτε δὲ καὶ τὰ μόνα.

Τὰς νοθείας ὁμοῦ καὶ δολιότητάς τούτας ἀναγνωρίζομεν εὐκολώτερον τῶν τοῦ καφέ καὶ τείου διὰ τῆς ὄψεως, ὀσμῆς, γεύσεως, τοῦ μικροσκοπίου κ.λ.

Ἐὰν τὰ πλινθία τῆς σοκολάτας εἰσὶν ἀμιγῆ τῶν ἄνω οὐσιῶν, θρυκνόμενα δεικνύουσιν ἐπιφάνειαν λεῖαν, χρώματος ὀφροῦ ἢ ξανθίζοντος· τὰ νενοθευμένα δὲ ἔχουσιν ἐπιφάνειαν ἀδρᾶν, κοκκώδη, ὑπόρικον μᾶλλον, ἐὰν δὲ περιέχουσι καὶ ὀρυκτὰς οὐσίας ἢ ἐπιφάνεια φέρει ἐρυθρὰς γραμμὰς ἢ αὐλακὰς. Ἐνίοτε ἡ διάτομος ἐπιφάνεια

ἐπιγραφόμενον *Γλυκοματοποιεῖον Σ. Παυλίδου καὶ Σ. κ. κ. κατασκευάζονται τὰ ἐξῆς εἶδη σοκολάτας ἐν τῷ εἰρημίνῳ καταστήματι· α' σοκολάτα μὲ βανίλλαν, β' σοκ. τῆς ὕψους, γ' σοκ. γεμιστὴ μὲ κραινὴ βανίλλαν, δ' σοκ. μὲ κρέμα, ε' σοκ. μὲ πιστάκι, ζ' σοκ. εἰς πατίλλαις (μὲ ἐκνίλλαν), ζ' σοκ. εἰς πατίλλαις (τῆς ὕψους), η' σοκ. κρυσταλλωμένη. Τέλος πωλεῖται ἐν αὐτῇ καὶ κακὸν καθάρων.

νεῖα τῶν πλινθίων φαίνεται ὑπόλευκος καὶ μαρμαίρουσα· τὸ τοιοῦτον ἐξαρτώμενον ἐκ τῆς λίαν θερμῆς εἰς τύπους συμπήξεως αὐτῶν δὲν εἶνε κακὸν σημεῖον. Ἐὰν ἀπὸ τῶν σπερμάτων τοῦ κακάο ἀφῆρῆθῃ τὸ βούτυρον, ἀντ' αὐτοῦ δὲ εἰσῆχθῆ ἐν τοῖς πλινθίοις λίπος, ἔλαιον, κοινὸν βούτυρον, ἢ σοκολάτα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἔχει βαρεῖαν, ταγγὴν ὄσμην. Ἐὰν τὰ σπέρματα, ἐξ ὧν ἐπήχθησαν τὰ πλινθία ἦσαν κακῆς ποιότητος, ἀκάθαρτα, ἢ ἐφύρθησαν ὑπὲρ τὸ μέτρον, τότε ἡ ὄσμῃ τῆς σοκολάτας εἶνε ἐμπυρευματικὴ, ἢ γεύσει βαρεῖα καὶ ὀσμῆ, τὰ πλινθία δὲ τρίζουσι μετὰ τῶν ὀδόντων.

Οἱ κόκκοι τοῦ ἀμύλου τοῦ κακάο διακρίνονται διὰ τὸ μικρότατον αὐτῶν μέγεθος ἀπὸ τῶν κόκκων τοῦ ἀμύλου, τῶν γαιωμήλων καὶ ἄλλων. Τὴν διὰ κοινού ἀμύλου ἢ ἀλεύρου νοθεῖαν ἀνακαλύπτομεν εἴτε διὰ τοῦ μικροσκοπίου εἴτε διὰ χημικῶν μέσων, ἐπιχέοντες π.χ. εἰς διάλυσιν σοκολάτας ἐν ὕδατι χύμα ἰωδίου· ἐὰν σχηματισθῆ κυανὸν χρῶμα ζώηρον τότε περιέχει ξένον ἄμυλον ἢ ἄλευρον. Ἡ λεπτὴ κόνη τῶν κεράμων ἢ πλινθίων, ἢ ὄχρα, τὸ ἄμμιον καὶ τὰ παρόμοια σχηματίζουσιν εἰς τὴν ὕδατὸν διάλυσιν τῆς σοκολάτας κατακάθισμα ἐρυθρῶν. Τὸ ἄμμιον ἀνιχνεύομεν ῥίπτοντες τεμάχιον αὐτῆς ἐπὶ ἀνημμένων ἀνθρώπων, ὅτε ἀναπτύσσεται θειώδης ὀξὺς (ἀναγνωρίζομενον ἐκ τῆς διαπεραστικῆς αὐτοῦ ὀσμῆς). Σοκολάτα, ἣτις βραζομένη μετ' ὕδατος γίνεται λίαν πικρὴ εἶνε ἀπορριπτέα, διότι περιέχει ἄλευρον καὶ παρομοίας οὐσίας. Ἀπορριπτέα τέλος εἶνε καὶ τὰ πλινθία τὰ ὑπ' ἐντόμων ἢ καμπῶν διαθεβρωμένα διότι καταδεικνύουσι νοθεῖαν ἢ κακὴν παρασκευήν.

Πῶς δὲ ἡ σοκολάτα βράζεται μᾶς διδάσκει ὁ κ. Παυλίδης ἐν σελίδι 47 τοῦ φυλλαδίου του.

«Διὰ νὰ βράσῃ σοκολάταν ἐτοιμάζεις εἰς κόνην μέρος αὐτῆς, τὸ ὅποιον θέτεις εἰς εὐρύχωρον ἀγγεῖον· ἀκολουθῶς εἰς ἕτερον μετάλλινον ἀγγεῖον θέτεις ποσὸν ὕδατος ἀνάλογον τῆς προσδιορισθείσης σοκολάτας, τὸ ὅποιον θέτεις εἰς τὸ πῦρ καὶ λαμβάνεις μίαν βράσιν· ἐκ τοῦ ζέοντος ὕδατος χύνεις μικρὰν ποσότητα ἐντὸς τοῦ ἀγγείου εἰς ὃ εὐρίσκεται ἡ κόνη τῆς σοκολάτας, μετὰ δὲ ταῦτα λαμβάνεις κοχλιάριον καὶ θλίβεις τὴν ἐντὸς τοῦ ὕδατος κόνην ἕως οὗ γείνη ἀρκετὴ ἔνωσις αὐτῶν εἰς εἶδος γαλακτώματος· χύνεις δὲ τοῦτο ἐντὸς τοῦ ἐπὶ τοῦ πυρὸς μεταλλίνου ἀγγείου τοῦ περιέχοντος τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ ὕδατος καὶ ἀφοῦ λάβῃ ἡ ἔνωσις αὕτη 2-3 κοχλίσεις τότε ἡ σοκολάτα εἶνε ἐτοίμη πρὸς πῶσιν. Τὸν αὐτὸν τρόπον θέλεις ἀκολουθῆσαι εἰς τὴν μετὰ γάλακτος βράσιν. Ὁ ἐπιθυμῶν ἀφρώδη τὴν σοκολάταν, ἀνάγκη νὰ προμηθευθῆ βραστήριον (μπρίκι) μὲ ξύλινον τροχίσκον. Τοιαῦτα δὲ

πωλοῦνται ἐν τῷ ἐνταῦθα ζαχαροπλαστεῖῳ τοῦ κ. Σ. Παυλίδου.»

Σ. Μ.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΖΑΪΜΗ, ΛΟΝΤΟΥ ΚΑΙ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ

Τρεῖς ἦσαν οἱ ἐν τῇ συναλεύσει (τῆς Ἐπιδαύρου) ὑπερισχύοντες, καὶ οἱ τρεῖς Πελοποννήσιοι, ὁ Ζαΐμης, ὁ Λόντος, καὶ ὁ Κολοκοτρώνης. Ὁ Ζαΐμης, ἰσχύοντος πατρὸς υἱὸς ἰσχυρότερος, ὑπερείχεν ὅλων τῶν προσεστώτων τῆς Πελοποννήσου· διεκρίθη ἐπὶ τοῦ ἀγῶνος διὰ τὴν μετριοπάθειαν πρὸς τοὺς ἐχθροὺς, τὴν εἰλικρίνειαν πρὸς τοὺς φίλους καὶ τὴν πρὸς τοὺς δεομένους ἐπιεικείαν· ἐμεγαλοφρόνει ὡς οὐδεὶς τῶν προΐσταμένων τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ, φύσει ἄτολμος, δὲν ἐμεγαλοπραγμόνει· πανθομολόγητος ἦτον ἡ σύνεσις του καὶ ἀκραιφνὴς ὁ πατριωτισμὸς του, ἀλλ' ἐπεσκίαζε τὰς ἀρετὰς ταύτας φιλόδοξος ἀλαζονεία, ὠθήσασα αὐτὸν καὶ εἰς ἀντασίαν· ἡγεμονικὸν ἦτο τὸ βλέμμα του, τὸ ἦθος του ἀσιανόν, ἀξιοπρεπὲς τὸ σχῆμά του καὶ τὸ βᾶδισμά του σεσοῦν μένον. «Τὶ Ζαΐμης τ' Ἰσραήμης», ἔλεγαν οἱ βλέποντες αὐτὸν διερχόμενον· ὀλίγη ἦτον ἡ μάθησις του, ἀλλὰ πολλὴν τὴν ἐδεικνυεν ὁ εὐρύς νοῦς του· ἔθελγε τοὺς ἀκρατάς του διὰ τῆς φυσικῆς του εὐγλωττίας, καὶ ἐθέριαινε τὰς καρδίας των διὰ τῶν φιλογενῶν προτροπῶν του· ὁ πατριωτισμὸς του δὲν εἶχεν ὄριον τὸν Ἰσθμὸν, ὡς τινῶν ἄλλων συμπολιτῶν του· πατρίς του ἦτον ὅλη ἡ Ἑλλάς, καὶ εἰς ἀπολύτρωσιν ὅλης τῆς Ἑλλάδος ἠγωνίζετο τὸν καλὸν ἀγῶνα· ἡ ἀγενὴς διάκρισις αὐτόχθονος καὶ ἑτερόχθονος δὲν εἰσεχώρησεν εἰς τὴν καρδίαν του. Ἑλληνας ἐξ ἴσου ἐθεώρει πάντας τοὺς ὑπὸ τὸν ξένον ζυγὸν πιστεύοντας εἰς Χριστὸν ὁμογενεῖς του· πρόθυμος ἔτρεχεν εἰς τοὺς κινδύνους πρὸς ἐμψύχωσιν τοῦ λαοῦ, ἂν καὶ μὴ φιλοπόλεμος· τόσον δὲ ἀπέχετο τοῦ ἐπιδικῶν στρατιωτικὴν δόξαν ὥστε ἐχλεύαζεν αὐτὸς ἑαυτὸν διὰ τὴν ἐν πολέμοις δειλίαν του· κινδυνεύουσης τῆς πατρίδος, ἐλησμόνησε τὴν πρὸς τὸν Καραϊσκάκη δικαίαν ἐχθραν του, πρόεδρος ἀναγορευθεὶς τῆς κυβερνήσεως, καὶ χάριν τῆς κοινῆς σωτηρίας τῷ ἔδωκεν ὅσιν ἐξουσίαν δίδει τις μόνον τοῖς πιστοῖς φίλοις του· «ἡ πατρίς», εἶπε, «θέλω νὰ σωθῆ, καὶ ἄς μεγαλυθῆ ὁ ἐχθρὸς μου»· μετὰ τὴν ἀκάθεκτον πρόοδον τῶν Αἰγυπτίων ἐπάτησε τὴν Πελοπόννησον, ἂν καὶ προγεγραμμένος, εἰπὼν πρὸς τοὺς συμπολίτας του ἰδόντας αὐτὸν ἀπροσδοκῆτως· «ἦλθα ν' ἀποθάνω μετ' ὑμῶν»· ἐπληρώθη ἡ φιλοτιμία του, διότι τὸ ἐν Ζακύνθῳ συνταχθὲν περὶ τῆς ἀγγλικῆς προστασίας ἔγγραφον ἐθεώρει τὸν Κολοκοτρώνην Πελοποννησιάρχην· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐν τοῖς δεινοῖς ἐκείνοις καιροῖς ἐνομιζέτο σωτήριον, τὸ ὑπέγραψεν εἰπὼν τῷ Κολοκοτρώνῃ ἐνώπιον πολλῶν· «δὲν ἔα σοὶ

παρεχώρουν τὰ πρωτεῖα, ἂν δὲν ἔβλεπα κινδυνεύουσαν τὴν πατρίδα»· διὰ τὸν αὐτὸν λόγον καθυπέβαλεν αὐθόρμητος ἑαυτὸν ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ ἀντιζήλου του τούτου καθ' ὅλας τὰς ἐπὶ τοῦ Ἰσραήμης ἐκστρατείας· εἶχε τι ἰδιαιτέρον χαρακτηριστικὸν ὁ ἀνὴρ αὗτος· ἐν τῇ ὑπερηφανείᾳ του ἦτον ἀξιαγάπητος· συμπολιτευόμενοι καὶ ἀντιπολιτευόμενοι τὸν ἐτίμων διὰ τὸν χαρακτήρα του καὶ τὰς κοινωνικὰς ἀρετὰς του· «πολλάκις ἀντεπολιτεύθη τὸν Ζαΐμην», ἔλεγεν ὁ Κολοκοτρώνης, «ἀλλὰ ποτὲ δὲν τὸν ἐμίσησα.»

Ἀναπόσπαστος τοῦ Ζαΐμη καὶ τῆς αὐτῆς ἀείποτε πολιτικῆς καὶ τῶν αὐτῶν πρὸς ὅλην τὴν Ἑλλάδα καὶ πρὸς ὅλους τοὺς Ἕλληνας φρονημάτων ἦτον ὁ ἐξάδελφός του, Ἄνδρέας Λόντος, υἱὸς ἐξόχου πατρὸς, ὑπὸ τῆς Τουρκικῆς Ἀρχῆς ἐπὶ δουλείᾳ ἀποκεραλισθέντος· εἶχε χαρακτήρα ὅπως ἱπποτικόν· πολλάκις ἐξετρίπετο εἰς ἄτοπα, ἀλλ', ὡς ἀγαθὸς, πάντοτε ἐπροθυμεῖτο νὰ ἐξιλεῖται ὅσους ἐπικραίνεν, ἢ νὰ ἱκανοποιῆ ὅσους ἐβλαπτεν· ἀπεχόμενος δὲ συνήθως τῶν πολιτικῶν ἠσπάζετο τὸν στρατιωτικὸν βίον· ὥστε τῆς δυνάμεως ταύτης ὁ μὲν Ζαΐμης δικαίως ἐθεωρεῖτο ὁ νοῦς, ὁ δὲ Λόντος, ὁ βραχίων. Οἱ δύο δὲ οὗτοι ἄνδρες διὰ τὴν παντοτεινὴν ὁμοφροσύνην των ὠνομάζοντο δι' ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος· «οἱ Ἄνδρέαι.»

Ὅσον διέπρεπεν ὁ Ζαΐμης μετὰ τῶν πολιτικῶν, τόσον ὁ Κολοκοτρώνης, γόνος καὶ ἀπόγονος τουρκομάχων καὶ μαχίμων ἀνδρῶν, διέπρεπε μετὰ τῶν πολεμικῶν· νέος ὢν ἔμαθε τὰ κοινὰ γράμματα καὶ, εἰς ἐνδειξιν τῆς διαθέσεώς του πρὸς οὐς καὶ περὶ ὧν ἔγραφε κατὰ τὰς ἐπὶ τῆς ἐπαναστάσεως ἐκστρατείας του, συνείθιζε διαφοροτρόπως νὰ υπογράφῃ τὸ ἀρκτικὸν στοιχεῖον τοῦ χριστιανικοῦ ὀνόματός του, τὸ Θ, μέγα μὲν ἀγανακτῶν ἢ ὀργιζόμενος, μικρὸν δὲ ἰλαρῶς ἢ φιλικῶς διακείμενος· ἀγρίαν εἶχε τὴν ὄψιν, ἀλλ' ἤμερον τὴν καρδίαν· εὐφρῶς ἐξηγεῖτο διὰ παραβολῶν καὶ μύθων· πολλὴ ἡ πρὸς αὐτὸν ὑπόληψις τοῦ λαοῦ τῆς Πελοποννήσου, καὶ πατρικὴ ἡ περὶ τοῦ λαοῦ τούτου φροντίς του· εἴτε ὡς κλέπτης εἴτε ὡς ἀρματωλὸς περιπλανώμενος ἐν Πελοποννήσῳ, ἢ ὑπὸ ξένην ἐν τῇ Ἐπτανήσῳ ὑπηρετῶν σημαίαν, κατὰ νοῦν εἶχε τὴν ἐλευθερίαν τῆς πατρίδος καὶ ἀπεποιεῖτο νὰ στρατεύῃ εἰς τόπους ὅθεν δὲν ἠδύνατο νὰ βλέπῃ τὰ βουνά του· οὔτε ἐν ταῖς ἐπιτυχίαις του ὑψηλοφρόνει, οὔτε ἐν ταῖς ἀποτυχίαις του ἑταπεινοῦτο· κατηγορεῖτο ὡς μηδέποτε ἐκστρατεύσας πέραν τοῦ Ἰσθμοῦ, ἀλλὰ πολλοὺς πολλάκις ἀπέστειλεν εἰς ἀντίληψιν τῶν ἐκεῖ ἀγωνιζομένων· ἔβρεπεν εἰς παραχὰς καὶ ἡγάπα ὡς οὐδεὶς τῶν πολεμικῶν ν' ἀναμιγνύεται εἰς τὰ πολιτικά, ἐν οἷς οὐδέποτε εὐδοκίμησεν, ἀγόμενος διὰ τὴν ἀγνοίαν του, ἂν καὶ νουνεχῆς, ὑπὸ ἰδιοτελῶν καὶ δοκησιόφωνων μικρῶν ἐπὶ τῷ θανάτῳ του ἀφήσας περιουσίαν,

κνύουσιν ἀφ' ἐαυτῶν τὴν χρονολογίαν των. Τὸ πρῶτον εἶπομεν ὅτι ἐδημοσιεύθη τῷ 1871, μόνον δ' αὐτὸ χρονολογεῖται ἐκ Πείσης, τῇ 17 Ἀπριλίου 1826. Ἐν αὐτῷ ποιεῖται λόγον ὁ ποιητῆς περὶ τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ του. Τὰ πρὸς τὴν Ἀγγελικὴν Πάλλη εἶνε σύγχρονα πρὸς τὸ ἐκ Πείσης. Τὸ εἰς Μεσολόγγιον ἐποιήθη τῷ 1822-23, τὸ διὰ τὴν πτώσιν τῶν Ψαρρῶν τὸ 1824. Ἐκ τούτων κρίνοντες πιστεύομεν ὅτι καὶ τὰ ἀχρονολόγητα εἶνε ἀναμφιβόλως τῆς αὐτῆς ἐποχῆς.

Ἐνομίσαμεν ὅτι θὰ διέφερε πολὺ τοὺς Ἑλληνας, τοὺς μετὰ τσαυτῆς ἐπιμελείας ἀσχολουμένους περὶ πᾶν σχετιζόμενον πρὸς τὴν ἱστορίαν τῆς ἐνδόξου αὐτῶν ἀνεξαρτησίας, νὰ γνωρίσωσι τὰ ἀνέκδοτα ταῦτα ποιήματα. Τοῦτο παρεκίνησεν ἡμᾶς εἰς τὴν δημοσίευσιν αὐτῶν, ἵνα δὲ κτασθῆ πολυτιμότερα ἢ συλλογὴ αὐτῆ, εἰς ἐκ τῶν ἐγγόνων τοῦ Ρίζου Νερούλου, περὶ τὴν καλλιτεχνίαν αὐτὸς καταγινόμενος, ἐν ᾧ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, μηχανικὸς ὢν, ἀφιερῶθη εἰς τὰς ἐπιστήμας, ὁ Κ. Ἰάκωβος Ρίζος, μαθητῆς τοῦ Cabanel, ἐκθέσαντος εἰς τὴν ἐκθεσιν τοῦ παρελθόντος ἔτους ἀξιοσημείωτον εἰκόνα τῆς ἀδελφῆς του, ἔγραψε χάριν ἡμῶν, ἀντιγράφας ἐκ τινος ἐσθραμένου σχεδὸν διαγεροτύπου, τὸ ὁποῖον κέκτηται ἡ μήτηρ του, τὴν εἰκόνα, ἣν προτάσσομεν καὶ ἦτις παριστᾷ τὴν λεπτὴν καὶ μελαγχολικὴν φυσιογνωμίαν τοῦ αἰοδίου πάππου του. Ἐως τώρα δὲν ἦτο γνωστὴ ἄλλη εἰκὼν τοῦ Νερούλου πλὴν τῆς ἀτέχνου λιθογραφίας, ἣτις εἶνε προτεταγμένη τῶν Μαθημάτων τῆς νεοελληνικῆς φιλολογίας τῶν δημοσιευθέντων τῷ 1828 ἐν Γενεύῃ. Χάρις εἰς τὴν κλωσύνην τοῦ Κ. Ἰακώβου Ρίζου καὶ εἰς τὴν τέχνην τοῦ Κυρίου Φρειδερίκου Hillemacher τοῦ εἰκονίσαντος τόσα λίαν ἐνδιαφέροντα πρῶσωπα τοῦ παλαιοῦ μας Γαλλικοῦ Θεάτρου, ὅστις εὐηρεστήθη μετὰ πολλῆς προθυμίας νὰ χαράξῃ τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος εἰκόνα, δι' ὃ δημοσίως ἀπονέμομεν αὐτῷ εὐχαριστίας, οἱ Ἕλληνες θὰ ἔχωσι πλέον ὄλως γνήσιον ὁμοίωμα ἀνδρὸς πολιτικοῦ τὰ μάλιστα τῇ πατρίδι ἀφωσιωμένου καὶ ποιητοῦ ἐκ τῶν πρώτων ἀναντιρρήτως κατέχοντος θέσεων, διὰ τὰ πολλὰ καὶ ποικίλα αὐτοῦ ἔργα, ἐν τῇ ἀφθονοῦσῃ ἀνδρῶν λογίῳ γραμματολογίᾳ τῆς Νέας Ἑλλάδος.

Ὁ Ρίζος Νερούλος, ἀπὸ τῶν τελευταίων τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ἕως τοῦ ἐαυτοῦ θανάτου, παρεσκεύασε δι' ἔργων φιλολογικῶν πνευμάτων καὶ πολλοῦ λόγου ἀξίων τῆς Ἑλλάδος τὴν ἀνάστασιν. Εὐθὺς ἅμα τῇ πρώτῃ ἐκρήξῃ τῆς ἐθνικῆς ἐξεγέρσεως ὑπηρετήσεν αὐτὴν ἐν τοῖς διπλωματικοῖς συμβουλίῳ. Πρῶτος αὐτὸς ἐπεζήτησε τὴν τιμὴν τοῦ νὰ ἐκπροσωπήσῃ ἐν Κωνσταντινουπόλει τὸ μικρὸν καὶ νεοσύστατον Κράτος, παρ' αὐτῇ ἐκείνῃ τῇ δυνάμει, ἣτις προσεπάθησε νὰ τὸ κταπνίξῃ κατὰ τὰς πολλὰς

του περιηγήσεις, πρῶτος αὐτὸς ἐγνώρισεν εἰς τὴν Δύσιν, ἀγνοοῦσαν τῶς τὰ κατὰ τοὺς Ἑλληνας, τὰ νεοελληνικὰ γράμματα διὰ τῶν ἐν Γενεύῃ Μαθημάτων του, ἀπὸ μνήμης διδασκέντων καὶ ἐχόντων διὰ τοῦτο πολλὰ τὰ χάσματα. Οὐδὲν ἦττον τὸ βιβλίον ἐκεῖνο τοῦ Ρίζου Νερούλου διατελεῖ ἔτι μοναδικὸν εἰς τὸ εἶδος του, τόσω δὲ δημοτικὸν κατέστη, ὥστε ἐν διαστήματι ἐνὸς ἔτους δις ἐξεδόθη ἐν Γενεύῃ (1827-28), μετεφράσθη ὀλλανδιστῇ ἐν Ἀμστελοδάμῳ (1829), ἰταλιστῇ ἐν Παλέρμῳ (1829), πολλὰς δὲ ἑλληνιστῇ.»

Εἰς εαυτόν

Ποῦ εἶν' ἐκεῖνος ὁ καιρὸς, ὅταν κ' ἐγὼ εὐδαίμων,
 ἀπ' αὐραῖ βοηθούμενος τῶν εὐμενῶν ἀνέμων,
 ἀλύμαντον διέπλεα τὸ πῆλαγος τοῦ βίου,
 καὶ εἰς τοὺς κόλπους ἔμβαίνα λιμένους γαληνίου ;
 5 Λιμὴν ἦτον ὁ οἶκός μου, ἔκεινον καθ' ἡμέραν,
 συμπαίζων μὲ τὰ τέκνα μου, περιπαίζα τὴν σφαῖραν
 συμπάρορον ἔς τὴν τράπεζαν λαμβάνων τὴν Ἰγείαν,
 τὴν ἀπαλὴν τῶν ἔτρερα κ' ἄθῶν ἠλιάν.
 Τὰς νύκτας τοὺς κοιτώνάς τινος σὺν ἐπισκεπτόμην,
 10 καὶ τὸν βυθὸν τοῦ βουνοῦ τῶν ἀκούων εὐφραίνομην
 καὶ τὴν ἀυγὴν μ' ἀνάγκαστα τὰ τρυφερὰ τῶν μέλη,
 ὅταν ἔστυπνοσαν κ' ἔσκαλλαν τὰ παιδικὰ τῶν μέλη,
 τὰ ἤκουα ἔς τὴν κλινὴν μου, κ' εὐθὺς πρὸς τὴν μητέρα :
 « Ἰδοῦ, ἰδοῦ », τὴν ἔλεγα, « χαρμόσυτος ἡμέρα ! »
 15 Βίον τερπνόν, μακάριον, ἀειπαλὴ ἐξοῦσα,
 τῆς εὐθυμίας πάντοτε τὸ νέκταρ ἐρροσοῦσα.
 Ἄλλ' ὦ πατρίς, ὦ ὄνομα παμφίλιτον καὶ θετον !
 φεῖ ! σὲ προφέρω σήμερον μετὰ πικρῶν δακρῶν !
 καὶ σὲ προφέρω ἔνθακρος, διότι διχνοῖας
 20 τὸ τέρας σ' ἔλαμ' ἔρμαιον ἀφρικανῆς μανίας !
 Ὡ γλυκύτατ' ἐμὸν πατρίς ! τὰ τέκνα σου καθένα
 ὁπότεν σὺ προσκάλεσες, σὺ μ' ἔκραξες κ' ἔμένα
 τί τέκνον σου εἰλικρινῆς μ' ἑλληνικὴν καρδίαν,
 πρὸς τὴν φωνὴν σου ἐμελλε νὰ μείν' εἰς ληθαργίαν ;
 25 Κανεῖς δὲν σὲ παρήκουσεν, εἰμὴ ὅσοσι μόνον
 Ἕλληνων εἶχον ὄνομα, καὶ φρόνημα δαιμόνων.
 Ὅσοσι ἔς τὰς ἀγκάλας σου, κ' εἰς ζένην γῆν ὁπόσοι,
 δὲν ὄιστασι τὸ χρέος τοῦ κανεῖς νὰ τὸ πληρώσῃ.
 Κι' ἐγὼ εἰς τὰς προσκλήσεις σου, υἱός σου φιλομῆτωρ,
 30 δὲν ἠπόμπευα τὸ χρέος μου μὲ λέξεις ψυχρὸς βήτωρ
 Ἄλλ' εἶπα στήν καρδίαν μου : « καρδία τρυφερά μου !
 γενεὴ σκληρὰ πρὸς τὰς φωνὰς πατρύτητος καὶ γάμου
 τοῦ θυενάτου τὴν καλὴν στερήσου συντροφίαν,
 τὴν γλυκερὰν τῶν τέκνων σου στερήσου παρουσίαν,
 35 τὴν τύχην αὐτῶν ἔνωσε μ' ἐκείνην τῆς πατρίδος,
 παράδοσέ τα θύματα τῆς ἐθνικῆς ἐλπίδος. »
 Στραφεῖς δὲ πρὸς τὴν φιλανδρον φιλότεκνον μητέρα
 « ζητεῖ », τὴν εἶπα, « ἡ πατρίς νὰ γίνῃ ἐλευθέρη.
 Τοῦτο ζητεῖ ἀπὸ ἡμᾶς, καὶ τὸ ζητεῖ δικαίως,
 40 αὐτὸ εἶναι τὸ πρῶτιστον καὶ ἱερόν μας χρέος
 εἶν' ἱερόν, πλὴν καὶ βερὺ, δυσπλήρωτον ἐξίσου
 διὰ νὰ γίνῃ ἐλαφρὸν, φιλάττη, ἐνθυμίζου
 ὅτι δὲν εἶν' ἀπλῶς πατρίς, ἀλλὰ πατρίς Κιμώνων,
 Ἐπαμεινώνων, Σωκρατῶν, Ὀμήρων καὶ Πλατωνῶν.
 45 Ἐπὲρ αὐτῆς πενέστατοι προθύμοι ἄς γενώμεν,
 κ' εἰς κλυθῶν χαμεύνια ἄς εὐχαριστηθώμεν,
 ἄς τρέφομεν τὰ τέκνα μας, ὅσον νὰ μὴ πεινώσι,
 καὶ τὸσον ἄς ἐνθύνονται, ὅσον νὰ μὴ βίγασσι
 ἄς μὴ ζητῶμεν ἀμοιβὰς ἀτομικὰς καμμίαν,
 50 παρ' ἀμοιβὴν τὴν πάνδημον τοῦ ἔθνους σωτηρίαν. »
 Ὡ ! πόσον οἱ ἐγὼ πατὴρ ἐγὼ ἐχάρην !
 Ὡ ! πόσον ἀμολόγησα ἔς τὸν γάμον τότε χάριν,
 ὅταν ἐτῶν δεκαεπτὰ πρωτότοκός μου γόνος,
 πρωταβλητῆς ἀδύορμητος τοῦ ἔθνικου ἀγῶνος,
 55 ἀπλίσθη κ' ὁ Ἀλέξανδρος, καὶ θηρευτῆς κινδύνων,
 εἰς λόγον κατετάχθη τὸν ἱερόν ἐκεῖνον !
 Ἀδύνατον, ἀδύνατον ἐγὼ ἐν ὅσῳ ζήσας,
 τοῦ χωρισμοῦ μου τὴν σκηνὴν ποτὲ νὰ λησμονήσω.

Ἦτο πρῶτ', σκυθρῶπαζε χειμερινὴ ἡμέρα,
 60 κατεσιθίρων τὴν γῆν Σκυθίας ἀτμοσφαῖρα
 τὸ ὄχημα μ' ἐπρόσμενε, καὶ τὸ ἀμαξήλατον
 ἢ μάστιγι ἦτον ἔτοιμος εἰς τὸν βραχίονά του.
 Τότε ἄριστον μ' ἔτοιμασεν ἡ ἀγαθὴ Σαπφείρα.
 65 ἐγὼ δὲ συντραπέζους μου τὰ τέκνα μου ἐπῆρα
 τὰ μὲν εἶγον κατῆφειαν καὶ μὲ παρατρῶσαν,
 τὰ δὲ μικρὰ ἐπάππαζαν, καὶ φαγητὰ ζήτησαν
 κ' ἐγὼ στενάθων τάδιδα μὲ χεῖρας παραλύτους
 κ' ἀνώρετα κατέπινα ἐνθὺς ἀμασσήτους.
 Ἄλλ' ὅταν ἐσηκώθηκα νὰ τὰ γλυκοφιλήσω
 70 ἕνα πρὸς ἕνα ἔς τὴν σειράν, κ' ὕγειαν νὰ τ' ἀφήσω,
 τότε ὅλα περικύκλωσαν τὸν δυστυχεῖ πατέρα
 καὶ τόπον εἰς τὴν φιλανδρον δὲν εἶδαν μητέρα
 ἀλλὰ τὸν κύκλον ἔσχισα, καὶ τῆς καλῆς Σαπφείρας
 σιωπηλὸς ἐφίλησα καὶ μέτωπον καὶ χεῖρας,
 75 καὶ τὴν ἀπεγαίρετ' ἡ δὲ εἰς ἀσπίαν,
 εἰς ἄλγος κατακάρδιον καὶ εἰς ἀκινησίαν,
 τὰ βλέματά της ὕψωσε ἔς τὸν οὐρανὸν βρεγμένα,
 τὰ περίε ἴδε τέκνα της, καὶ ἴσαστερον ἔμένα !
 Διέβη γῆν τὴν εὐανδρον τῆς ἀνω Γερμανίας,
 80 τὴν γῆν τὴν φιλὴν τῶν τεχνῶν καὶ τῆς φιλοσοφίας,
 ὅπου μὲ τρόπος πράττεται ἡ ἀρετὴ ἡσύχους,
 καὶ ὄχι περιστάλιπτος καὶ μὲ κωδῶνων ἤχους.
 Διήθα τὴν καλλιλιμον γενναίαν Ἑλθεσίαν,
 Ἕλληνων εὐεργέτριαν μὲ μεγαλοφυχίαν.
 85 Ἐθαύμασα κ' ἠγάπησα τὴν σφόδρα Γενεύην,
 καὶ εὐχθῆσαι ὑπὲρ αὐτῆς, τὰς ἄλλαις ὑπερέβην.
 Ἐκεῖ εἰς τὰς ἀδύσσους τῶν, ἔς τὰ ὕψη τῶν βραχίων,
 δρόμον ἑρατοσύργησεν ἀμαξήτων καὶ λείων
 βραχίων τοῦ Βριάρου ! ἐμάλυνε τοὺς δρόμους,
 90 διὰ νὰ θλίβῃ πρόχειρα λαοὺς φιλαυτονόμους.
 Κατέβη ἔς τὰ Ἰλλύσια Ἱταλικά πεδία
 φιλομειδῆς, φιλόφρονος μ' ἰδέσθ' ἢ Τυρρηνία.
 Τὰς θέσεις τὰς ποιητικὰς, τὰ ἄλλα της, τοὺς κήπους,
 ὅπου μάβαινε ὁ χειμὼν μὲ σέβας καὶ βραδυπούς,
 95 τὰ εἶδα πλὴν ἄλλοιμονον, παυσίλυπα πρὸς ἄλλους,
 ἔς ἔμένα λύπες γέννησαν καὶ στεναγμοὺς μεγάλους.
 Ἄρα γε μέλλει ἡ Ἑλλὰς ποτε νὰ εὐτυχήσῃ
 τὰ κάλλι τῆς ἀνύδριστα ποτὲ νὰ θεωρήσῃ ;
 Μέλλει νὰ ἔχη καὶ αὐτὴ ἀνθρώπους τοὺς κατοίκους,
 καὶ ὄχι τίγρεις, λέοντας κ' αἰματοδίψους λύκους ;
 100 ἢ ὅλη πέπρωτ' ἢ Ἑλλὰς, καθὼς ἡ Χίος νήσος,
 ἀπὸ θαυλοῦς βερβαρικούς νὰ γίνῃ τέφρα Ἰσως ;
 Κι' αὐτὴν τὴν τέφραν νὰ πατῆ κατόπ' ἡ νομιμότης
 Χριστιανῶν κ' Ἀγαρηνῶν, κ' ἄς κλαί' ἢ ἀνθρωπότης !
 105 Τοσαῦτα στοχαζόμενος, θορυβῶσα κατ' ἰδίαν,
 καὶ μ' ὄδυρμους κατέβαινα ἔς τὴν παραθαλασσίαν,
 κ' ὁπότεν πλοῖτα ἔβλεπα τὰ κύματα νὰ σχίζουν,
 « μακάριοι », ἐρώναζα, « ὅποσοι ἀρμενίζουσιν !
 Πότε πτηνὰ θαλάσσια θὰ φέρετε κ' ἔμένα
 110 μὲ τὰς λευκὰς σας πτέρυγας τῆς Ἰθάρας τὸν λιμένα ;
 Δὲν μὲ τραμάξ' ὁ δόλιος πορθὸς τῆς Σικελίας,
 μηδὲ φοδοῦμαι σίφονας κ' ἀγρίας τρικυμίας.
 Χαρῶδετε, Σκύλλαι, λαίλαπες, πολλὰς ἡσυχάζουσιν
 τὸ μέσος οἱ μεσέλλητες ποτὲ δὲν μετριάζουσιν. »
 115 Πλὴν μάτην ἀδιάκοπα ἔς τὴν ἄμφικριτὴν χαίτων,
 τὸν πλοῦν μου ἐσγέδιασα πιθανολογήμενον,
 τόχης σκληρὰς δυσμένεια, ἀνάγκη ἐμποδίων
 μὲ κατεκάρφωσαν ἰδοῦ, νὰ ζῶ Μαργίτου βίον,
 ζῶν νὰ βόσκω λυπηρὰν μακρὰν ἀπὸ πατρίδα,
 120 μακρὰν κ' ἀπὸ τὸν οἶκόν μου νὰ ζῶ μὲ τὴν ἐλπίδα !
 Πρὸ ἡμερῶν πλήθος νεφῶν ἀπὸ ἀτμῶν πληθῶρας
 ἐξωγκωμένα, ἔβρεχαν σχεδὸν ἐξήντα ὥρας
 ἰδοῦ ἔς τὴν Πείσαν μάλιστα βροχὴ ἔπεσε τῆσι,
 ὥστε πολλοὺς ἠνάγκασε ἔς τοὺς οἴκους νὰ κλεισθῶσι.
 125 Αὐτὴ κατὰ τὸ συνεχὲς καὶ κατὰ τὸ βαρβατον
 ὁμοιάξ' ἀπαράλλακτα τὰς συμφορὰς μου πλέον.
 Ὁ Ἄρνος καταχρόμενος τὸν ὄγκον τῆς πλημμύρας,
 νὰ πνίξῃ ἐσοβέρειζε τὰς ὕψιλλας γεφύρας.
 Ὅλος ἀφρὸς κατέβαινε, ὅλος βοῆ, κομπάζων,
 130 κ' ὄβριστατικῶς τὰς ὄχθας του τὰς ταπεινὰς σκεπάζων.
 Ὁ ἀλαζὼν δὲν ἤφευρεν ὅτι τὸ ῥεῦμα τρέχει,
 καὶ παρουσίαν μόνιμον ἢ πλημμυρὴ δὲν ἔχει.
 Μετὰ τὴν παύσιν τῆς βροχῆς ἐγὼ κ' ἕνας μου φίλος
 ἀργὰ περιπατοῦσμεν ἔς τὸ ποταμὸν τὸ χειλὸς.
 135 Ἐκεῖ παρετηρήσαμεν μετὰ φρυγῶνων ἄλλων,

1. Ὄνομα τῆς συζύγου τοῦ ποιητοῦ.

κ' ἕνα παρατυρόμενον κορμὸν θρούς μεγάλων
 στραφεῖς τότε ἔς τὸν φίλον μου. Ἰδὲ, τὸν εἶπα, ἔκινῃ
 τὴν θρῶν πῶς παραφέρεται ἔς τὴν ποταμίαν θίνην
 140 ἦτο κ' αὐτὴ πικνὸφυλλος μὲ κλώνας πολλοὺς πρῶην,
 μὲ τὴν σκίαν τῆς ὀδύσεως τὴν ὑποκάτω γλόχην
 ἔς τοὺς κλάδους τῆς λιγυφόγγα πτηνὰ ἐκλαδοῦσαν,
 ἔς τὴν βίξαν τῆς τὰς σύριγγας ποιμένες ἐφυσούσαν
 ἀλλὰ τὴν ἐξεβέβρωσε τῆς κατγιγίδος βία
 ἔς τὸν Ἄρνον τὴν ἐκρήμισσε, καὶ αὐρετ' ἢ θλίβια !
 145 Μὲ τούτον, φίλε, τὸν κορμὸν κ' ἐγὼ προνομιοῦσθην,
 ἀφ' οὗ ἀπὸ τὸν οἶκόν μου χωρίσθην κ' ἐμονόβην. »

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Περὶ προώρου ταφῆς.
 Περὶ τὰ τέλη τῆς γαλλικῆς αὐτοκρατορίας
 συνεζητεῖτο ἐν τῇ γερουσίᾳ τὸ ζήτημα τοῦ ἐ-
 σπευσμένου ἐνταφιασμοῦ, οὐκ ὀλίγοι δὲ ῥήτορες
 εἶχον ἐκφράσει ἀμφιβολίας περὶ τῆς ἀληθείας
 τῶν δυστυχημάτων τούτων, ὅτε ὁ καρδινάλιος
 Δονέτιος ἔλαβε τὸν λόγον καὶ διηγήθη ἡσύχως
 καὶ ἀταράχως τὸ συμβάν νεαροῦ τινος ἱερέως,
 ἐκ Βορδῶ, ὃν εἶχε γνωρίσει.
 « Ὁ φίλος μου, εἶπεν, ἐφαίνετο κατὰ πάντα
 νεκρός, ἀλλ' ἀπλῶς κατείχετο ὑπὸ ἀκαταμαχῆ-
 του ληθάργου. Ἦκουε πᾶν ὅ,τι ἐλέγετο περὶ
 αὐτοῦ καὶ ὅμως οὐδὲν κίνημα ἠδύνατο νὰ κάμῃ.
 Τὸν περιετύλιξαν εἰς σάβανον, τὸν ἐναπέθεσαν
 εἰς φέρετρον καὶ τέλος, τὴν τελευταίαν στιγμὴν,
 ἢ ἀδημονία ἐνίκησε τὴν νόσον ἐξέβαλε κραυ-
 γὴν καὶ ἐσώθη. »
 Ἐπειδὴ δὲ ὄθρυβος ἠγέρθη δυσπιστούντων
 πρὸς τὴν διηγήσιν ταύτην, ὁ καρδινάλιος Δο-
 νέτιος προσέειπε
 « Κύριοι, ὁ νέος οὗτος ἤμην ἐγὼ. »
 Ὁ κατὰ τὸ φαινόμενον θάνατος ἐν τῷ ἀν-
 θρώπῳ δὲν εἶνε τόσον σπάνιος ὅσον δύναται
 τις νὰ ὑποθέσῃ πρόσφατον τι περιστατικὸν πα-
 ρετηρήθη προσέτι ὑπό τινος ἱατροῦ τῆς Βιέννης
 κατὰ τρόπον λίαν περιεργον.
 Νέα τις γυνὴ νευρικὴ, μετὰ ζωηρὰν συγκίνη-
 σιν, κατελήθη ὑπὸ σπασμῶν οἷς ἐπικολούθη-
 σεν ἀναισθησία. Προσκληθεὶς ὁ ἱατρός δὲν κα-
 τάρθωσε νὰ τὴν ἀναστήσῃ ἐφαίνετο ἤδη ἄ-
 πνους. Προσεκάλεσε λοιπὸν καὶ ἕτερον ἱατρὸν
 εἰς συνδιάσκεψιν, καὶ ἀμφότεροι ἀπεσφῆναντο
 ὅτι ἦτο νεκρά.
 Ἐν τούτοις καὶ τρίτος ἱατρός προσῆλθε καὶ
 παρατηρήσας διὰ τινος θύρας ἀπεθείσης ἡμια-
 νοϊκτοῦ τὸ φέρετρον ὅπερ εἶχον ἀποθέσει ἐν
 τινι παρακειμένῳ δωματίῳ, ἐπλησίασε καὶ ἐπε-
 δόθη εἰς λεπτομερεστάτην ἐξέτασιν μόλις δὲ
 διὰ συντονωτάτης προσοχῆς διεκρίνε διαλει-
 ποντά τινα κρότον εἰς τὸ ἄκρον τῆς καρδίας.
 Ἐποιήσατο πάραυτα χρῆσιν τοῦ ηλεκτρι-
 σμοῦ, αἱ δὲ προσπάθειαι του παρ' ἐλπίδα ἐτε-
 λεσφόρησαν πληρέστατα. Ἡ ἀσθενὴς, ἀφ' οὗ ἐ-
 μείνε τεσσαράκοντα καὶ τέσσαρας ὥρας ἐν λη-
 θαργίᾳ, ἀνένηψεν ἐντελῶς ἀνέλαθεν ὀλίγον
 κατ' ὀλίγον τὰς αἰσθήσεις της καὶ διηγήθη, ὡ-

σαύτως, ότι κάλλιστα είχε ακούσει πᾶν ὅ,τι ἐλέγετο περίξ ἑαυτῆς, ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο νὰ κάμῃ τὸ ἐλάχιστον κίνημα καὶ οὐδὲ νὰ προφέρῃ τὸν ἐλάχιστον ἤχον ὅταν ὠμίλου ἐνώπιον αὐτῆς περὶ τοῦ θανάτου καὶ τῆς ταφῆς τῆς.

Τὰ ὁμοειδῆ ταῦτα περιστατικά ἐγέννησαν τὸν ἀπανταχοῦ διαδεδομένον φόβον μήπως ἐνταφιασθῆ τις ζῶν. Ἡ φαντασία τοῦ λαοῦ ἐνεργεῖ καὶ αὐτῇ, καὶ δὲν παρέργεται ἔτος χωρὶς ν' ἀναγνώσῃ τις ἐν ταῖς ἐφημερίσι περὶ φερέτρου τοῦ ὁποῖου αἱ πλευραὶ διηνοίχθησαν διὰ τῶν βιαίων σπασμῶν τῆς ἀπελπισίας ἀναζήσαντός τινος. Μάλιστα δὲ ἀνάγνωσις τις τοῦ εἴδους τούτου ὑπέμνησέ μοι τὴν ἰδέαν τῆς ἥμισυ μὲν εὐτραπέλου διατριβῆς ταύτης, ἀλλὰ δυστυχῶς καταλλήλου νὰ διεγείρῃ τὸ ἐνδιαφέρον ὅλου τοῦ κόσμου.

Ἐν πολλαῖς τῆς Γερμανίας πόλεσιν αἱ δημοτικαὶ ἀρχαὶ μεριμνήσασαι περὶ τοῦ ζητήματος τούτου συνέστησαν μικρὰ παρεκκλήσια, ἐν οἷς οἱ νεκροὶ κατατάσσονται ἐπὶ κλινῶν νεκρικῶν ἐκάστου νεκροῦ ἢ χειρὸς κρατῆς χορδῆν κοινωνούσαν πρὸς κωδώνιον ἰδιαιτέρον· ἀρκεῖ δὲ ἡ ἐλαχίστη τρομώδης κίνησις ἵνα κινήθῃ ἡ χορδῆ, ἡ δὲ θυρωρὸς τοῦ νεκροταφείου τρέχει πάραυτα. Ὅρσιλω ὅμως νὰ εἶπω ὅτι ἀκόμη δὲν ἔλαβεν ἀφορμὴν νὰ διακόψῃ τὴν ἡσυχίαν τοῦ· οὐδὲν παράδειγμα ἀναστάσεως ἀναφέρεται.

Ἄς μὴ λησμονώμεν πρὸς τούτοις, ὅτι ὁ φαινόμενος θάνατος ἐξ ἀνάγκης μεταβάλλεται εἰς πραγματικὸν ἀπλῶς καὶ μόνον διὰ τοῦ ἐνταφιασμοῦ, ἐκτὸς ἐὰν ὁ νομιζόμενος νεκρὸς ἢ νεκρὰ ἀποτεθῆ ἐντὸς στοᾶς τάφων ἀεριζομένης, ὅπως ἡ Ἰουλιέττα τοῦ Σαίξσπῆρ.

Ἡ δὲ ἱστορία τοῦ Ἰωάννου Βαλζάν ἐν τοῖς Ἀλλοῖς τοῦ Βίκτωρος Οὐγού, οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ ποιητοῦ δραματικῆ φρεναπάτη· ἀλλὰ καὶ οὗτος ἐφρόντισε νὰ μᾶς πληροφορήσῃ ὅτι τὸ φερέτρον τοῦ ἥρωός του εἶχαν ὀπάς. Ἐν τῇ καταστάσει τῆς μεγάλης καταπτώσεως ἦτις χαρακτηρίζει τὴν ληθαργίαν, ἡ ἀσφυξία δύναται νὰ ἐπέλθῃ πρὶν ὁ ἐνταφιαζόμενος ζῶν λάβῃ καιρὸν νὰ ἐγερθῆ καὶ μάλιστα νὰ συναρμόσῃ τὰς ἰδέας του.

Εἰς ἐκ τῶν εὐφυῶν συντακτῶν τῆς Βελγικῆς Ἀνεξαρτησίας διηγήθη ἐσχάτως ἐν αὐτῇ τὴν λυπηρὰν ἱστορίαν τῆς ὠραίας Λαυρεντίνης τοῦ Γαλλικοῦ θεάτρου. Ἦνοιξαν τὸ φερέτρον τῆς· ὁποῖα φρίκη! τὸ σῶμά τῆς εὐρέθη συνσταλμένον ὑπὸ τῆς ὀδόντης, οἱ ὀδόντες ἔδρακνον ἐπὶ τὸν ἀντίχειρα τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς κατὰ τὸ ἡμισυ βεβρωμένον. Ἄρα ἡ πείνα ἢ ἡ ἀπελπισία, λέγει εἰρωνικῶς Ἐλβετός τις ἱατρός, ὁ κ. Κάππελερ, ὅστις ἀναφέρει τὸ ἀνέκδοτον τοῦτο, τὴν παρώρμησαν εἰς τὴν μετὰ θάνατον ἀνθρωποφραγίαν ταύτην; ἀλλ' εἰς τὰ τοσοῦτον ἀτελῶς ἐξηκρι-

βωμένα διηγήματα οὐ μικρὰ δόσις φαντασίας περιέχεται.

Τὴν σήμερον ἡ ἱατρικὴ ἐπιστήμη κέκτηται ἀλάνθιστα μέσα πρὸς διάγνωσιν τοῦ θανάτου· ἄς μὴ ἀνησυχώσιν οἱ ζῶντες. Προκειμένου δὲ περὶ τοῦ ζητήματος τούτου τὸ ἐξῆς γνωστότατον δίστιχον δύναται νὰ χρησιμεύῃ ὡς παρηγορία.

Pepin le Bref est mort depuis onze cents ans....
Quand on est mort c'est pour longtemps.

ἦτοι·

Ὁ Πιπιμπρέφ ἀπέθανε πρὸ ἑνδεκα αἰώνων.
Δὲν ἀποθνήσκει δι' ἐκείνους ὀλίγον μόνον.

Μέγιστος ἀνδριάς.

Χάλκινος ἀνδριάς, ὀφειλόμενος εἰς τὴν καλλιτεχνικὴν ἱκανότητα τοῦ κ. Βαρθόλδη καὶ παριστῶν τὴν ἐλευθερίαν φωτίζουσας τὸν κόσμον, μέλλει νὰ τοποθετηθῆ, ἐντὸς τινῶν μηνῶν, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ὄρμου τῆς Νέας Ὑόρκης, ἐπίτινος νησιδίου, ἐνθα ἔρρευσε τὸ πρῶτον ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας τῆς χώρας χυθὲν αἷμα. Τὸ μνημεῖον τοῦτο τῆς τέχνης θέλει φθάσῃ μετὰ τῆς κρηπίδος εἰς ὕψος 67 μέτρων, τουτέστι ὕψος πρωτοφανῆς διὰ τοιοῦτου εἴδους ἔργον.

Πᾶλη λευκῶν ἄρκτων.

Θέαμα ὁποῖον σπανίως ὁρῶσιν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὁποῖον οἱ Ῥωμαῖοι αὐτοκράτορες ἤθελον πληρώσει δι' ἑκατομμυρίου, εθεάθη πρὸ μικροῦ ἐν τῷ Ζωολογικῷ κήπῳ τῆς Κολωνίας. Δύο λευκαὶ ἄρκτοι τῆς παγωμένης θαλάσσης, ζῶα περίφημα διὰ τὴν θηριωδίαν των, συνεπλάκησαν ἐν τῷ λάκκῳ ἐν ᾧ ἐκρατοῦντο, καὶ μετὰ πάλιν μακροδεστάτην ἢ ἑτέραν ἐκ τῶν δύο ἔπεσαν. Αἱ δύο αὐταὶ ἄρκτοι εἶχον κοιμισθῆ ἐκ Σπιτσεβέργης πρὸ πέντε ἐτῶν, τὰς εἶχον δὲ θέσει ἐντὸς μεγάλων τετραγώνων λάκκων, ἐκτισμένων διὰ πελεκητοῦ λίθου· ἐν τῷ μέσῳ τῶν λάκκων τούτων ὑπῆρχον μεγάλαι σκάφαι, πληρούμεναι τακτικῶς δι' ὕδατος. Τὰ δύο θηρία ἔζων ἐν εἰρήνῃ μέχρις ἐσχάτων, ὅτε αἰφνης σφοδρὰ ἔρις ἠγέρθη μεταξὺ αὐτῶν. Ἡ θήλεια κατέφυγεν ἐπὶ τὴν κορυφὴν βράχου τινος, ὁ δὲ ἄρρην δὲν ἐπειράθη νὰ τὴν καταδιώξῃ· ἔμεινε λοιπὸν ἐκεῖ κατακειμένη ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, μέχρις οὐ βιαζομένη ὑπὸ τῆς πείνης ἀπεφάσισε νὰ καταβῆ· ἀλλ' ἄμα ὁ ἄρρην εἶδεν αὐτὴν πλησιάζουσαν, ἐξέβαλε γογγυσμὸν μετὰ τριγμῶν τῶν ὀδόντων, εἶτα δὲ μανιωδῶς ὤρμησε κατ' αὐτῆς καὶ ἤρχισε νὰ τὴν σπαράτῃ μετὰ τοὺς ἐμπροσθίους πόδας. Φοβερὰ πάλιν ἤρχισεν, ἀλλ' ἡ θήλεια ταχέως ἠττήθη. Οἱ φύλακες τοῦ Ζωολογικοῦ κήπου προσέδρομον πάραυτα, λαβόντες μακρὰς σιδηρᾶς βάρβδους, ἀλλ' ἀπέβη ἀδύνατον νὰ χωρίσωσι τοὺς μχητάς. Εἶνε

1. Pepin le Bref, Πιπίνος ὁ Βραχὺς, υἱὸς Καρλόλου τοῦ Μεγάλου, ἀνηγορεύθη βασιλεὺς τῆς Γαλλίας τῷ 752.

γνωστὸν, ὅτι αἱ λευκαὶ ἄρκτοι τῶν πολικῶν θαλασσῶν ἔχουσι τὰ ὄσῃ τῆς κεφαλῆς πολὺ σκληρὰ, εἶνε δὲ καὶ ῥωμαλεότεραι· τῶν χειρῶν ἄρκτων διὸ τὰ διὰ σιδηρῶν βάρβδων κτυπήματα, ἅτινα ἤθελον φανεῦσαι βουῖν, δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ζαλίσωσι καὶ τὸν ἄρρην, ὅστις νικήσας τὴν θήλειαν, ἐξώρυσεν αὐτῆς τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὴν ἐξέδαρεν οὕτως εἰπεῖν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν· εἶτα δὲ τὴν ἔσυρεν εἰς τὸ βάθος σκάφης, ἐνθα τὴν ἐκράτησεν, ἕως οὐ ἐβεβαιώθη ὅτι οὐδὲν ἔδιδε πλέον σημεῖον ζωῆς. Τότε δὲ ἐξήγαγεν αὐτὴν καὶ ἔσυρε τὸ πτώμα περὶ τὸν λάκκον καὶ τέλος, μετὰ μίαν ὥραν, ἀποκαμῶν ἐκ τοῦ ἀγῶνος καὶ τῶν δηγμάτων ἅτινα εἶχε λάβει, ὑπῆγε καὶ κατέπεσεν εἰς τὴν τρώγλην του, ἣν οἱ φύλακες ἐκλείσαν πάραυτα, ἀφήσαντες νὰ καταπέσωσιν αἱ σιδηρᾶὶ κινγκλίδες. Φονευθεῖσης τῆς θηλείας ἄρκτου ἠδυνήθησαν νὰ ἐξετάσωσιν ἀκριβῶς τὰς φρικώδεις πληγὰς τῆς· αἱ σάρκαι τῆς κατέπιπτον πανταχόθεν κατὰ τεμάχια, ὁ δὲ τράχηλος καὶ ἡ κεφαλὴ αὐτῆς ἦσαν σχεδὸν συντετριμμένα. Ἡρίθμησαν πλείους τῶν ἑκατῶν πληγῶν ἐπὶ τοῦ λοιποῦ σώματος. Παρατηρητέον δὲ ὅτι καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς πάλης τὰ δύο θηρία οὐδεμίαν ἐξέβαλον κραυγὴν, οὐδ' ἐκείνον τὸν ἀλλόκοτον γογγυσμὸν, ὅστις ἀκούεται ὅταν μάχωνται αἱ μέλαινα ἡμῶν ἄρκτοι.

Σιδηροδρομικαὶ γραμμαὶ ἐν Τουρκίᾳ.

Αἱ νῦν ἐν ἐνεργείᾳ σιδηροδρομικαὶ γραμμαὶ ἐν Τουρκίᾳ εἰσὶν :

- 1.- Ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως εἰς Ἀδριανούπολιν καὶ Δελφίδαν... 570 χιλιομ.
- 2.- Ἀπὸ Θεσσαλονίκης εἰς Μιτροβίταν... 358 »
- 3.- Ἀπὸ Ρουσσουκίου εἰς Βάρναν 224 »
- 4.- » Ἐρναβόδας εἰς Κωσταντσαν... 63 »
- 5.- Ἀπὸ Τυρνόβου (Ἀδριανουπόλεως) εἰς Ἰάμπωλιν... 105 »
- 6.- Ἀπὸ Βουργαζίου (Ἀδριανουπόλεως) εἰς Δεδέαγατσο-Κουλελί... 111 »
- 7.- Ἀπὸ Βαγινλουκάς, Νεβίου, Ῥοβερτίνου... 102 »

Ἐν ὅλῳ 1533 χιλιομ.

Ἡ ἀπ' Ἀθηνῶν μέχρι Πειραιῶς σιδηροδρομικὴ γραμμὴ, ἡ μόνη ἐν Ἑλλάδι ὑπάρχουσα, εἶνε 12 χιλιομέτρων.

Κατέχρησις οἰνοπνευμάτων.

Ἐν Ἑλβετίᾳ ἡ κατάχρησις τοῦ ἐκ γεωμῆλων βῆκιου λυμάνεται τὴν ἐπαρχίαν Βέρνης, ἡ δὲ ἐπιτόπιος κυβέρνησις ἐπὶ πολὺ συνεζήτησε περὶ τῶν μέσων τῆς θεραπείας διὰ νόμων ἢ ἄλλως πως. Τὸ ἐκ γεωμῆλων τοῦτο οἰνόπνευμα ὀνομάζεται σνᾶψ, ἡ δὲ κατασκευὴ του εἶνε τοσοῦτον διαδεδομένη εἰς τινὰς τόπους, ὅ-

στε δὲν ὑπάρχει οἰκία, ὅσονδήποτε ταπεινὴ, μὴ διασταλάζουσα αὐτὸ ἀφ' ἑαυτῆς, διὰ μέσων ἀρχαϊκωτάτων. Πωλοῦσιν ὅσον δύνανται, καὶ ἐν ἐλλείψει ἀγοραστῶν πίνουσιν αὐτὸ οἱ ἴδιοι. Ἐξ ἐκθέσεων ὑγιεινῆς καὶ ἀναλύσεως τοῦ ποτοῦ τούτου προκύπτει, ὅτι περιέχει μᾶλλον τῶν ἄλλων οἰνοπνευμάτων στοιχεῖα βλαβερὰ εἰς τὴν ὑγίειαν. Εἰς μόνην τὴν ἐπαρχίαν τῆς Βέρνης ἀπεδείχθη ὅτι ὑπάρχουσι πλείονες τῶν 12,000 ἰδιωτικῶν ἀποσταλακτῆρων. Ἡ διοίκησις τῆς ἐπαρχίας ταύτης πρὸς παῦσιν τῆς ἰδιωτικῆς κατασκευῆς, ἐπικινδύνου ὑπὸ πᾶσαν ἐποψίν, καὶ τρόπον τινὰ βιαζούσης τὸν κατασκευαστὴν νὰ καταναλώσῃ κατ' οἶκον ὅσον ποσὸν δὲν ἠδύνατο νὰ πωλήσῃ, ἀπεφάσισε νὰ προστατεύῃ τὴν σύστασιν προτύπων ἀποσταλακτῆρων, ἐν οἷς ἡ κατά μέγας ποσότητα παραγωγῆ προστιθεμένη εἰς μέσα τελειότερα θὰ ἀφίνη μεγαλύτερα κέρδη καὶ θὰ ἀποβῆ ἀδύνατος ὁ συναγωνισμὸς τῶν ἰδιωτικῶν ἀποσταλακτῆρων.

Ἐπίκτασις τῆς φθίσεως.

Φοβερὰ εἶνε ἀληθῶς ἡ ἐπέκτασις τῆς φθίσεως ἐν πάσαις σχεδὸν ταῖς χώραις τῆς Εὐρώπης. Οὐδεμίαν νόσος εἶνε φονικωτέρα αὐτῆς. Κατὰ νεωτάτην τινὰ στατιστικὴν, ἐπὶ χιλίων θανάτων προέρχονται ἐκ φθίσεως ἐν Βελγίῳ μὲν 190, ἐν Γαλλίᾳ δὲ 120. Αἱ πόλεις, ἐνθα μᾶλλον ἐπιπολάζει ἡ νόσος εἶνε ἡ Χριστιανία, αἱ Βρυξέλλαι, τὸ Βορδῶ, οἱ Παρίσιοι. Ἄλλ' ὑπάρχουσιν ἐν Εὐρώπῃ καὶ χώραι ὅπως ἀπηλλαγμέναι τῆς φθίσεως· αὐταὶ δ' εἶνε ἡ Ἰσλανδία, αἱ νῆσοι Φερόαι, αἱ στέππαι τῶν Κιργισίων καὶ αἱ κορυφαὶ τῶν ὑψηλῶν ὄρεων. Ἐν γένει παρατηρεῖται ἐλάττωσις τις τῆς νόσου πρὸς νότον, ἐπίκτασις δὲ πρὸς βορρᾶν.

Δύναται τις νὰ ζῇ ἄνευ σπληνός;

Ἴδου ζήτημα ὅπερ πολλάκις ὑπεβλήθη εἰς τὴν ἱατρικὴν. Εἶνε γνωστὸν ὅτι ὁ σπλήν εἶνε ὄργανον τοῦ ὁποῖου ἡ λειτουργία μῶλις ἐσχάτως ἐγένετο γνωστή. Εἰς τὴν πολυχρόνιον ἀμάθειαν πρέπει βεβαίως ν' ἀποδώσωμεν τὴν χυδαίαν δοξασίαν ὅτι ὁ σπλήν εἶνε ἡ ἕδρα τοῦ γέλωτος καὶ τοῦ κόπου.

Οὐ μόνον δύναται τις νὰ ζῇ ἄνευ σπληνός, ἀλλ' ἐμπειροτάτος τις χειρουργός, ὁ κ. Πέαν, κατώρθωσε νὰ ἐξαγάγῃ τὸ ὄργανον τοῦτο καὶ ν' ἀποδώσῃ πλήρη ὑγίειαν τοῖς ἀρρώστοις αὐτοῦ. Ἄλλὰ δὲν εἶνε ὁ πρῶτος ἐπιχειρήσας τὴν ἐγχείρισιν ταύτην. Ἀπὸ τοῦ 1836, ὁ Κιϋίτσεμ-θαουμ, χειρουργὸς ἐν Ῥοστιά, ἀφῆρεσε μετ' ἐπιτυχίας ὑπερτροφούντα σπλήνα βάρους οὐχὶ ὀλιγωτέρου τῶν πέντε λιτρῶν. Ἡ ἐγχείρισις ἐγένετο θαυμασίως, ἀλλ' ὁ πάσχων ἀπέβισε μετὰ τινὰς ὥρας. Ἐκαστος γινώσκει ὅτι τοῦτο δὲν ἐμποδίζει τὸν χειρουργὸν τοῦ νὰ σεμνύνηται

ἐπὶ τῇ δεξιότητι μεθ' ἧς διεύθυνε τὴν μάχιν
 ράν του κατὰ τοὺς κανόνας τῆς τέχνης.

Οἱ ἀσθενεῖς τοῦ κ. Πέκν δὲν ἀποθνήσκουσι,
 καὶ τοῦτο εἶνε πρόδος. Πρὸ μικροῦ παρουσίασε
 εἰς τὴν Γαλλικὴν Ἀκαδημίαν τῶν Ἐπιστημῶν
 κόρην εἰκοσι καὶ ἑνὸς ἔτους καὶ γυναῖκα εἰκοσι-
 τεσσάρων ἔτων πλήρεις ζωῆς καὶ ὑγιείας, ἀφοῦ
 ὑπέστησαν τὴν σκληρὰν ταύτην δοκιμασίαν. Ὁ-
 φείλω ὅμως νὰ προσθέσω ὅτι, ἂν δὲν ἀπατώμαι,
 εἶνε τὰ μόνα ἐπιτυχῆ περὶδείγματα, ἅτινα ἡ
 ἐπιστῆμη ἠδυνήθη ν' ἀναγράψῃ μέχρι τοῦδε.

Τυπογραφεῖον ἐν ἀτμαμάξῃ.

Ἐκτὸς τῆς ἀμάξης τῆς συτταίου τραπέζης
 (table d' hôte), τῆς μαγειρικῆς ἀμάξης, τῆς
 καταψυκτικῆς, ἐν ἧ ἑτοιμάζονται παγωτὰ καὶ
 καταψυκτικὰ ποτὰ, ὁ σιδηρόδρομος τοῦ Μεγά-
 λου Εἰρηρικοῦ Ὀκεανοῦ κέκτηται καὶ τυπογρα-
 φικὴν ἀμαξάν, ἐν ἧ συντάσσεται ἡμερησίως δίδου-
 σα τὰς πρώτας εἰδήσεις τῆς Νέας Ὑόρκης καὶ
 τοῦ Ἁγίου Φραγκίσκου.

Μελιτοπαρωγή.

Ἐν τῇ εὐρωπαϊκῇ μελισσοτροφίᾳ τὴν πρώ-
 τὴν θέσιν κατέχει ἡ Γαλλία. Εἰς 2½ ἑκατομ-
 μύρια ἐλογίζοντο ἐσχάτως αἱ κυψέλαι αὐτῆς.
 Κατόπιν ἔρχεται ἡ Αὐστρία 1½ ἑκατομμ., ἡ Ἰ-
 σπανία $\frac{1}{10}$ ἑκατομμ., ἡ Πρωσία $\frac{6}{10}$ ἑκατομμ. Ἡ
 Ἑλλάς εἶχε κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη $\frac{3}{4}$ ἑκατομμ.
 κυψέλων κατὰ τὸ 1874 παρήγαγε 34,295
 ἑκ. μέλιτος, ἀξίας δρ. 35,954.

Αἱ Ἠνωμέναι Πολιτεῖαι τῆς Ἀμερικῆς εἶχον
 κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος 3 ἑκατομμ. κυψέλων, ἡ
 παραγωγή τῶν ὁποίων ἐξετιμήθη εἰς 128 ἑκα-
 τομμ. δραχμῶν. Τὰ κέρδη τῆς ἐν Ἀμερικῇ με-
 λισσοτροφίας εἶνε μεγάλα, ὑπάρχουσι δὲ 4 εἰ-
 δικαὶ ἐπὶ τῆς μελισσοτροφίας ἡμερηδίες.

Ἡ ποιότης τοῦ μέλιτος τοῦ Ἰμηττοῦ θεω-
 ρεῖται πάντοτε ἡ ἀρίστη. Τὸ παραγόμενον ἐπί-
 σης ἐκ τοῦ ὄρους τῆς Ἰδης καὶ ἐν τῇ νήσῳ Κού-
 βα μέλι θεωρεῖται κάλλιστον.

ΕΠΙ ΔΙΑΓΚΩΣΤΗΣ.

ΥΓΙΕΙΝΗ

Περὶ τῆς πρὸς λειποθυμοῦντας προσηκούσης
 συνδρομῆς.

Τὰ πρῶτα σημεῖα ἐπικειμένης λειποθυμίας εἶ-
 ναι αἰρνίδιος ὠχρότης τοῦ προσώπου, ψύξις τῶν
 ἄκρων, ἥτοι τῶν ποδῶν, τῶν χειρῶν, τῆς μῖνδς
 καὶ τῶν ὠτων, μεγάλη ἀδυναμία, προτοῦσα ἐκ-
 λυσίς τῶν μελῶν τοῦ σώματος, ἐμβοαὶ τῶν ὠ-
 των, σκοτοδινία, σκοτισμὸς τῆς ὄρασεως ὡσάν
 τῶν ὀφθαλμῶν καλυπτομένων ὑπὸ πέπλου αἰε-
 σκοτεινοτέρου γινομένου ἢ ἀναπνοὴ γίνεται μι-
 κρὰ, ὁμοίως δὲ καὶ ὁ σφυγμὸς μικρὸς καὶ ἀδύ-
 νατος. Ὁ πάσχων, ἐάν ᾖναι ὀρθίος, ζητεῖ νὰ
 καθῆσθαι, ἀλλὰ πολλάκις, πρὶν ἢ προλάβῃ, πί-

πτει γκμαί. Εἰς ἰσχυρὰς λειποθυμίας ἐπέρχεται
 κατάψυξις ὅλου τοῦ σώματος καὶ τὸ πρόσωπον
 περιβρέχεται ἐξ ἰδρώτος ψυχροῦ ἢ δὲ ἀναπνοὴ
 γίνεται μικροτάτη καὶ ἀνεπαίσθητος, μόλις δια-
 κρινομένη ὁμοίως καὶ τῆς καρδίας οἱ παλμοὶ
 μόλις διακρίνονται ἢ συνείδησις ἐκλείπει καὶ
 ὁ ἄρρωστος κεῖται ἀναίσθητος ὡσπερ νεκρός.

Ἄμα ἐμφανιζομένων τῶν πρώτων σημείων,
 ὁ πάσχων πρέπει νὰ τίθηται ὕπτιος ἐπὶ τῆς
 κλίνης, ἀκίρουμένων ἐντελῶς τῶν προσκεφα-
 λαίων, ὅπως ἡ κεφαλὴ μὴ κεῖται ὑψηλότερον
 τοῦ λοιποῦ σώματος, ἀλλὰ μάλλον ταπεινότερα.
 Τοῦτο καὶ μόνον ἀρκεῖ ἐνίοτε νὰ ἐμποδίσῃ τὴν
 πρόδον τῆς λειποθυμίας. Πάν ἐνδύμα, πιέζον ἢ
 σφίγγον τὸ σῶμα τοῦ ἀρρώστου εἰς τι μέρος,
 δεόν νὰ χαλαρώνηται ὡς τάχιστα δὲ ἀνοί-
 γονται ἐν ἧ δύο παράθυρα τοῦ δωματίου εἰς
 προσέλευσιν ἀέρος καθαροῦ. Κακίστη εἶναι
 ἡ συνήθεια τῶν συγγενῶν καὶ τῶν γειτό-
 νων νὰ προστρέχωσι καὶ νὰ περικυκλῶσι τὸν ἄρ-
 ρωστον, θέλοντες δῆθεν ἅπαντες νὰ παράσχωσι
 βοήθειαν· διότι οὕτω πράττοντες βλάπτουσι
 μάλλον, ἀποκλείοντες ἀπὸ τοῦ ἀρρώστου τὸν
 καθερὸν ἀέρα, ὅστις μόνος δύναται νὰ ζωογο-
 νήσῃ αὐτόν. Τὸ πρόσωπον τοῦ πάσχοντος βαν-
 τίζεται διὰ ψυχροῦ ὕδατος καὶ ὑπὸ τὴν ῥίνα
 φέρεται ἰσχυρὸν τι ὀσφρητήριο. Ὡς τοιοῦτον
 πρόχειρον δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὄξος, ἢ ὕδωρ
 τῆς Κολωνίας ὁμοίως πτερόν τι προσφάτως κε-
 καυμένον ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα τινὰ ἐπὶ τούτῳ
 παρεσκευασμένα καὶ φυλαττόμενα ἐν καταλλή-
 λοις φιαλίδιοις κρυσταλλίνοις ταῦτα δὲ εἶναι
 χρησιμώτατα εἰς λειποθυμίας, διὰ τὴν ἰσχυρὰν
 ὀσμὴν, ἣν ἀποδίδουσιν· ἀλλὰ καὶ ἐκ παρακει-
 μένου φαρμακείου δύναται νὰ ζητηθῇ ἐπὶ τούτῳ
 ὀλίγον ὕγρον τῆς ἀμμωνίας. Συνήθως πάσα λει-
 ποθυμία μὴ πάνυ σφοδρὰ παρέρχεται διὰ τῶν
 βοηθημάτων τούτων ἐντὸς ὀλίγου· ἐάν ὅμως ἐ-
 πιμένῃ, ἐνεργοῦνται καὶ ἀνατρίψεις τοῦ σώμα-
 τος, κατὰ τὰ πέλματα μὲν καὶ τὰς παλάμας
 διὰ ψήκτρας, κατὰ τὸ λοιπὸν δὲ σῶμα διὰ βά-
 κους φλανέλλης θερμοῦ. Αἱ ἀνατρίψεις αὗται ἐ-
 νεργοῦνται μέχρις οὐ παρέλθῃ ἡ λειποθυμία,
 ἀλλὰ καλὸν εἶναι πάντοτε, ἐάν αὕτη παρατεί-
 νηται, νὰ προσκαλῆται εἰς βοήθειαν καὶ ὁ πλη-
 σιέστερος ἰατρός. Ὅταν συνέλθῃ ὁ ἄρρωστος ὀ-
 λίγον καὶ δυνηθῇ νὰ καταπίῃ τι, δίδεται αὐτῷ
 κοχλιαρῆδὸν ψυχρὸν ὕδωρ, ἢ οἶνος κεκραμένος,
 ἢ ἄλλο τι ἀναληπτικόν, ὡς σταγόνες τινὲς αἰ-
 θέρος ἢ τοῦ ὑγροῦ τοῦ Ὀσμάννου ἐπὶ σακχα-
 ροῦ.¹

Ὁ τίμιος ἄνθρωπος (honnête homme) εἶνε
 τὸ εὐγενέστερον τῶν δημιουργημάτων τοῦ Θεοῦ.

1. Ὁδηγία περὶ νοσηλ. ἀρρώστων, ὑπὸ Ν. Γ. Μακκῆ,
 ἱατροῦ.